

DIRVA

THE FIELD

Nr. 22
Gegužės-May 28, 1953
Cleveland, Ohio

Chamberlaino skėtis nepalaidotas

CHURCHILLIO LABIAUSIAI NEVYKUSI KALBA. — AMERIKA BLAIVIAU VERTINA PDETI. — KAS IS TIKRUJŲ VADOVAUJA VAKARŲ POLITIKAI. — PRANCOZŲ VYRIAUSYBEI GRIUVUS, BERMUDŲ SALŲ KONFERENCIJAI KLAUSTUKAS. — KA ŽADA KONFERENCIJA SU MASKVOS VADAIS? — ATEINA ĮVYKIAI, KUR DAUGIAU PAVOJŲ, NEGU VILČIŲ...

Prisimenant įvykius, po kurių kilo II pasaulinis karas, neišvengiamai prisimena Chamberlainas su skėčiu besikubas j Muencheną, kur didieji politikai mėgino numalšinti Hitlerio apetitus m a ž y j ų aukomis. Karas vistiek kilo ir atrodė, jog visas pasaulis bus pasimokęs ir įsitikinęs, kad plėšraus žvėries glostymu nenumalšinsi. Chamberlainas nuėjo nuo pasaulinės politikos scenos ne plojimu, o nepasitenkinimo lydimas. Tačiau savo skėčio jis, pasirodo, nenusinešė į kapus. Prieš porą savaitių jį iškėlė ir emė juo mosikuoti ne kas kitas, kaip Churchillis, kuris savo laikų lyg ir buvo tapęs anti-chamberlainiškos politikos simboliu. Churchillio gegužio 11 dienos kalba, turbūt, bus labiausiai nevykusi kalba iš visų jo ligišiolinių pareiškimų. Nors tiems, kurie tikisi nuo meškos galsių pasislėpti po skėčiu, jį patiko. Būdingiausias to pareiškimų mintys buvo:

1) Nieko nedaryti ir nieko nesakyti, kas galėtų nepatikti rusams, nes, girdi, Rusijoje, galbūt, dabar vyksta "spontaniška ir sveika evoliucija", kurios nereikėtų sutrukdyti;

2) Rusija turi jaustis tikra, kad jokia invazija kaip Hitlerio, nebesitikėtoms; tam, anot Churchillio, užtektų, kad Lenkija būtų Rusijai draugiinga buferinė valstybė, nors ir ne marionetinė ("tikiuosi", — pridėjo Churchi-

lalis. Apie kitus jis neprisitarė. Atrodo, jam pakaktų, jei Lenkija galėtų grįžti į Mikolejcziko laikų padėtį, jei galima, o jei negalima, tai tiek to...);

3) Reikia sušaukti vadovaujančių valstybių vyriausių vadų konferenciją, kurioje dalyvautų komaziau valstybių (vadinasi, JAV, Anglija, ir Sovietai, be Prancūzijos) ir komaziau asmenų, kurie susirinkę neformaliai, privačiai ir uždari (vadinasi, kaip Jaltos, slaptosios diplomatinės stiliūmi).

Argi tai ne Chamberlaino skėtis, jei ne daugiau?

Laimei, Jungtinių Valstybių vadovybė taja skėčio užuovėja nesusizavėjo. Nors Churchillis ir buvo išsitaręs, kad šiuo metu jis nematęs būtinio reikalo matytis su Jungtinių Valstybių prezidentu, šis skubiai ryžosi sukvieisti konferenciją — irgi tik trijų valstybių, bet ne tų, kurias Churchillis turėjo galvoje: su prancūzais, bet be Maskvos. Tai reiškia — pirmą išsiaiškinim savo tarpe, o tada žiūrėsim, ar esam pasiruošę kalbėtis su maskviškiais.

Maskvos svajonė, kad Vakarai būtų vieningi. Churchillis buvo bejvaras Maskvos pagel-dajamą pleišta. Eisenhowerio šaukiamoji konferencija turės parodyti, kas iš tikrųjų vadovauja Vakarų politikai. Nuo to turės pareiti, ar įvyks keturių (su Maskva) konferencija, ar ne. Yra pamato manyti, kad tai

visiškai tikra, kas iš tokio "su velniu riestutavimu" gali išeiti. Iki kokios ribos atlaikys Jungtinių Valstybių kietumas? Kad Keturių Konferencija galėtų pasiekti tokio maskviškių nuolaidumo, kuriuo jie sutiktų suteikti laisvę pavergtiems kraštams, vilties nėra. Jei kiti trys laikytųsi principo, tai tokia konferencija turėtų iširti be rezultato. Tada ji bent tuo būtų teigiama, kad ir naiviausiems optimistams turėtų tapti aišku, kur pasaulis stovi.

Bet ar maskviškiai nesugaudys vakariečių kokiomis nors dalinėmis nuolaidomis? Kiekvieno atveju, ateina įvykiai, slepiantieji savyje daugiau pavojų, negu vilčių...

Prezidentas Eisenhower pagerbia prancūzų generolo Laffayette atmintį, suėjęs 119 metų nuo jo mirties. Padedamas vainiką prie jo paminklo Washingtonė.

PABALTJO SUSITVARKYMAS ATEITY

V. Masens, Latvijos Laisvės Komiteto pirmininkas, buvęs Latvijos pasiuntinybės sekretorius Lietuvoje, New Yorke lietuvių teisininkų draugijos susirinkime skaitė paskaitą apie Pabaltijo kraštų bendradarbiavimo galimybes ateityje (prelegentas kalbėjo lietuviškai).

Priešingai G. Galvos teigimams "Drauge", V. Masens parodė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybės yra padariusios daug žygių tų kraštų bendradarbiavimo srityje. Pameš dėmesį keliais dešimties specialiuoju sutarčių ir netgi jau pradėta vykdyti vienodų ar suderintų įstatymų leidimo politika, prelegento nuomone, trys valstybės jau buvo beveik priėjusios netoli nuo federacijos, tik dar be politinės tokios federacijos formos.

Kaip medžiagą, galinčią sudaryti gaires atečiai, prelegentas plačiau nušvietė jau dabar vykstančius Vakarų Europoje bendradarbiavimo — vienijimosi veiksmus.

PIRMOJI LATVIŲ DAINŲ ŠVENTE AMERIKOJE

Šventė įvyksta gegužės mėn. 30 ir 31 d. Chicagoje. Dalyvauja 26 chorai su 850 dainininkų iš įvairių JAV ir Kanados latvių kolonijų, jų tarpe ir Clevelando latvių draugijos choras.

Iškilmės prasidės latvių meno parados atidarymu Abbot Hall patalpose gegužės mėn. 30 d. 10 val. ryto. Tą pačią dieną 5 val. p. p. kultūros popietis Thorne Hall salėje, dalyvaujant prof. L. Bernzinui, prof. T. Celmui, rašytojams Zinaidai Lazdai ir Janini Veseliui.

Tos pat patalpose 8 val. vak. Chicago latvių teatro iškilmingas spektaklis — A. Alunano "Kas tie tadi, kas dziedāja".

Antrą dieną — gegužės 31 d. — iš ryto iškilmingos pamaldos vietoje Chicago latvių parapijų bažnyčiose. 1 val. prasidės chorų eisenos Michigan Ave. į dainų šventės vietą — Arenos salę 630 N. McClurg St. Bendras koncertas prasidės 2 val. ir jame kaip ir svečiai dalyvaus Dainavos ansamblio choras dir. St. Sodeikos ir Chicago estų choras dirg. Heinrich Koop. Po koncerto, 8 val. vak. šventės balius ir didelis tautinių šokių demonstravimas.

Šventės garbės prezidiume — visa eilė Amerikos ir Kanados augstų pareigūnų, žymūs latvių visuomenės veikėjai, konfesijų atstovai, diplomatai — tarp jų ir Lietuvos pasiuntinys P. Žadeikis ir Estijos generalinis konsulas J. Kaiv.

Kviečiama muzikos draugus aplankyti šį nepaprastą kultūrinį rengimą, į kurį iš visų Amerikos vietų suplauks daug dalyvių ir žiūrovų. E. S.

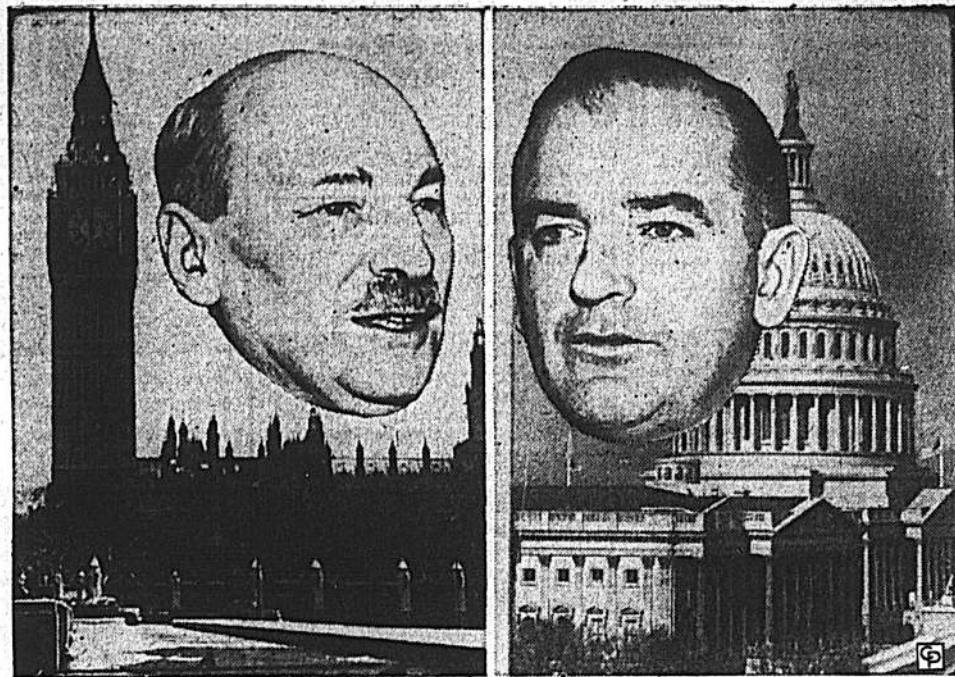
Simutis Vyt., Australija 10.00
Mes kviečiame bendramincius ir Dirvos skaitytojus stoti į Vilties Draugiją, ir savo įnašu remti tautinę spaudą. Visais Vilties Draugijos reikalais kreptis: VILTIS, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

VILTIES NAMAI

Dapkūs E., Cleveland 3.00
Adomaitis P., Horest Hills 2.00
Rauba Jonas, Grand Rapids 2.00
Šimkūnas A., Cleveland 5.00
Dubikaitis Stėp., Cleveland 5.00
Sakalauskas Vyt., Newark 2.00

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties Draugiją pastaruoju metu yra įstoje:
Skrabulytė E., Cleveland \$10.00
G. E., Cleveland 10.00
Linkevičius Vitalis,
Australija 10.00

Tarp Londono ir Washingtono įvyko aštrūs politiniai apsišaudymai. Iš Londono keistai nukalbėjo Anglijos Darbo Partijos vadas Attlee. Į jo kalbą tuoj atsiliepė iš Washingtono McCarthy.

Portugalijos reformatoriaus sukaktis

Korespondencija iš Europos

Balandžio pabaigoje suėjo 25 metai, kaip Dr. Antonio de Oliveira Salazar dalyvauja Portugalijos vyriausybėje. Tokia sukaktis yra pažymėjimo vertas įvykis, tuo labiau, kad tik retas lietuvis gali pasakyti, pažįstas šį nuošalų Atlanto pakraščio kraštą.

Salazaras yra smulkaus ūkininko sūnus, taigi jis iš mažens pažino skurdą, nes sunku įsivaizduoti kas vargingesnis, kaip portugalų ūkininko gyvenimą. Tėvų svajonė buvo sūnų išaukšti kunigu, tačiau 1910 metais, kai jaunuoliui buvo 21 metai, jis iš kunigų seminarijos išstojo ir pradėjo studijuoti tautos ūkį. 1910 metais buvo lemtingi visai Portugalijos istorijai. Tais metais portugalų tauta nuvertė monarchą, karalius Manuelis gavo pašalinėti iš krašto ir Portugalija buvo paversta respublika. Atrodė, kad Portugalijai išaušo nauja gadynė. Daugelis žmonių tikėjosi, kad pagaliau pasibaigė liūdnas laikotarpis, pasižymėjęs dažniais atentatais, nuolat pasikartojančiais perversmais ir tolygiu Portugalijos ūkiniu ir moraliniu smukimu. Protaujantieji žmonės bėdėjosi įsiviešpatavusia anarchija ir troško tvarkos.

Tačiau ir respublika nieko nepakeitė. Portugalija dar labiau klipo anarchijoje, valstybės iždardas visiškai ištuštėjo, grėsė valstybės bankrotas. Savaimė nestigo žmonių nei politikoje, nei išryto iškilmingos pamaldos vietoje Chicago latvių parapijų bažnyčiose. 1 val. prasidės chorų eisenos Michigan Ave. į dainų šventės vietą — Arenos salę 630 N. McClurg St. Bendras koncertas prasidės 2 val. ir jame kaip ir svečiai dalyvaus Dainavos ansamblio choras dir. St. Sodeikos ir Chicago estų choras dirg. Heinrich Koop. Po koncerto, 8 val. vak. šventės balius ir didelis tautinių šokių demonstravimas.

Tuo metu jaunas Salazaras emė akademiniuose sluogsnuose vis dažniau kartoti mintį, kuri anot jo turėjo būti padėta visai ko pagrindan, jeigu norima pašalinti portugalų negeroves. Tas žodis skambėjo: educacio, prie savo pagrindinės idėjos,

t. y. auklėjimas. Reikia pradėti nuo pavienio žmogaus auklėjimo, per jį eiti prie visuomenės ir visos tautos auklėjimo. Portugalas turis būti išauklėtas sąmoningu piliečiu, o iš piliečių galima būsią atrinkti reikiamus valstybės vyrus. Šias mintis Salazaras po daugelio metų emė vykdyti gyvenimą, kai jam buvo suteikti įgaliojimai.

Tuo tarpu jis buvo paskirtas Coimbro universiteto profesorium. Coimbra yra Portugalijos intelektualinis centras. Salazaras darėsi vis labiau žinomas, kaip reformatinių idėjų skelbėjas. Jis pats vedė kone askoto gyvenimą ir buvo studentų paribaisa, nes per kvotimus jis ne tiek reikalavo iš kandidatų sausių žinių, kiek kreipė dėmesį į jų dvasinę būseną, į jų pilietinį suvaidinimą ir atsakingumo jausmą.

1921 m. Salazaras buvo išrinktas į parlamentą, bet jau po pirmojo posėdžio jis savo mandato atsisakė. Parlamentarinė demokratija jam neatrodė tinkama priemone Portugalijai pagydyti. Jis vėl kelis metus dėso savo pažiūras iš Coimbro universiteto Katedros. 1926 m. karininkai surengia perversmą, kuriam vadovauja generolai Costa ir Carmona. Pastarasis vėliau ilgus metus išbuvo Portugalijos valstybės prezidento kėdėje ir artimai bendradarbiavo su Salazaru. Naujoji valdžia kviečia Coimbro profesorius į finansų ministeriją. Bet po kelių dienų jis iš finansų ministerio vietos pasitraukia, prieš tai išdėstęs savo pažiūras ir radikaliųjų reformų būtinumą. Esą, reikalingas reformos galima įgyvendinti, tiktauti suteikus jam ypatingas vis dažniau kartoti mintį, kuri anot jo turėjo būti padėta visai ko pagrindan, jeigu norima pašalinti portugalų negeroves. Tas žodis skambėjo: educacio, prie savo pagrindinės idėjos,

prie portugalų tautos perauklėjimo.

1928 m. balandžio 27 d. karininkai priima Salazarą sąlygas. Jis kaip autoritatyvinio režimo šalininkas su neribotais įgaliojimais perima finansų ministeriją, o 1932 m. jam pavedamos ir valdžios galvos funkcijos. Nuo valstybės prezidento pareigų jis keliais atvejais atsisakė. Salazaras pirmiausia imasi finansų pertvarkymo. Jis įveda savaime paprastą dėsni, jog negalima daryti jokios išlaidos, prieš tai neišaiškinus pajamų šaltinio. Pats būdamas asketas, jis reikalauja iš valdininkų beato darinio sąžiningumo. Korupcija raunama iš šaknų. Ir štai Salazaras pateikia pirmąją valstybės sąmatą, kuri suvedama ne tik be kroninio deficito, bet ir su pertekliumi. Tada kartojasi jau 25 metus! To pasakoje portugalų pinigais — escudo — pasidarė viena patvariausių valiutų pasaulyje. Portugalija anksčiau buvo valstybė, kuri mokėjo lupikiškas palūkanas už užsienio paskolas, kuriomis buvo lopomi biudžetai. Siandien Portugalija pati virto kreditorė.

Prof. Salazaras, sutvarkęs krašto finansus, emėsi tvarkyti ir kitas gyvenimo sritis. Jam kaip ekonomistui ypau rūpėjo tautos ūkis. Nuistinas gerų kelių tinklas, žymiai patobulinti geležinkeliai, pastatytos ištiesos pigių butų kolonijos, pristatyta visa eilė mokyklų ir ligoninių, plečiama ūkininkų ir žvejų socialinė globa. Pernai paskelbtas naujas šešerių metų ūkio planas, kuriuo pirmoje eilėje siekiama sukurti krašte pramonę. Dar ligšiol Portugalija yra perdem žemės ūkio kraštas su labai žemu gyvenimo lygiu. Esant dideliame gyventojų prieaugliui, atsiranda bedarbių. Tad Salazaras nori sukurti pramonę, kuri produktiviai absorbuotų gyventojų perteklių ir pakeltų jų egzistencijos lygį.

Krašto ūkiui patobulinti per 6 metus numatyta investuoti 8 milijardus escudų. Dalis tų pinigų skiriami vidaus kolonizacijai, miškų atželdinimui ir irrigacijai, toliau seka elektros jėgainių statyba, paskum eina visos eilės pramonės įmonių įsteigimas (trašų, celiuliozės ir popierio, skardos gamyba konservų pramonei, geležies liejyklos ir t.t.). Pagaliau, Salazaras režimas kreipia ypatingą dėmesį į Portugalijos kolonijų našumo pakėlimą. Tam tikslui numatyta investuoti 6,5 milijardų escudų. Portugalija turi didžiules kolonijas, kurių svarbiausios ir turtingiausios yra Angola ir Mozambikas. Salazaras kelia mintį atgaivinti portugalų imperiją. Tenka pri-

VISAM PASAULY

• Sen. McCarthy, replikuodamas su angliais, iškėlė tvirtinimą, kad anglų laivai yra gabenę Kinijos kariuomenę Korėjos frontan. Anglai tvirtinimą neigia, bet tuo nuneigimu nelabai tikima.

• Vakarų Vokietijos vyriausybės biuletenis teigia, kad Rusija atominiam apsiginklavime yra labai toli atsilikus nuo Amerikos.

• Amerikos karo lėktuvų Sabre-86 pirmavimo oro kautinėse paslaptį — automatinį radaro taikiklį — jau žino ir komunistai. Korėjos fronte Sabre lėktuvai yra patekę į komunistų rankas.

• Dulles, keliaudamas iš Indijos į Pakistaną, priėmė laikraštininkus ir jiems pareiškė, kad keturių didžiųjų, dalyvaujant Malenkoviui, susitikimas yra beprasnis, nes Rusija iš esmės tebeina visiškai tuo pačiu pavergimo keliu.

• Čekoslovakų komunistai, paleidę laikraštininką Oatis, dabar visais kanalais šaukia, kad Amerika turi atstatyti santykius su Čekoslovakija. Jiems ypau rūpi prekybos reikalai.

• Gegužės 25 d. Nevados dykumoje buvo iššautas pirmasis atominis sviedinys. Jis iššautas iš 280 mm. patrankos.

(Perkelta į 3-čią pusl.)

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n, VILTIES, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.00. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. no pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Lietuvius klarnetistas A. Ambrozaitis, per konkursą nukonkuravęs 15 geriausių Brazilijos klarnetistų, priimtas į Sao Paulo simfoninį orkestrą pirmuoju klarnetistu.

Romos geležinkelio stotyje Termin, kuri buvo prieš porą metų naujai atstatyta, vaizdais, diagramomis ir paaiškinimais suruošta paroda "Anapus". Joje yra parodytas visas gyvenimo siaubas tų, kuriems tenka gyventi už geležinės uždangos. Tarp Sovietų teroro aukų minimas vysk. Borisevičius, kuris buvo bolševikų pasmerktas mirti. Pati paroda — įspūdinga ir įdomi.

Vilniaus radijo gegužės 15 d. pranešimu, N. Vilnioj prieš 2 metus buvo įkurtas mokytojų institutas okup. Lietuvai rusų ir lenkų mokytojams ruošti. Institute mokosi 200 žmonių. Šiemet bus išleista 1-ji laida.

Siemet ypatingu mastu norima praversti Palangoj, Gireliuose ir kt. pionierių stovyklas, kurioms paskirtos tiesiog milijoninės sumos.

Svedijos LB valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Pajaujis, vicepirmininkai O. Urbonas ir V. Blažys, sekret. J. Lingis, išdin. Pr. Dūda, nariai kandidatai V. Laucevičius ir V. Gedrimas.

"Knygų Lentynos" Nr. 3-4 jau atspausdintas. Joje atspausdintas įdomus prof. V. Biržiškos straipsnis apie "Bibliografijos žinias". S. m. balandžio mėn. suėjo lygiai 25 metai, kai pasirodė šio žurnalo pirmasis numeris, atspausdintas "Varpo" spaustuviųje ir išleistas "Spaudos Fondo".

A. Krausas Australijoje rašo knygą apie Vydūną.

J. Bačiūno pastangomis netrukus pasirodys A. Vanagaičio monografija, kurią redaguoja rašyt. Vyt. Alantas.

Lituanistikos kursai Waterbury šiemet vyksiančiai surošė Motinos Dienos minėjimą, kurios programoj įvyko mokinių rašinių konkurso rezultatų paskelbimas. Pastebėtina, kad AL Bendruomenės apylinkė atsisakė paremti mokinių rašinių konkursą. Negi jai tik politika rūpi, o ne kultūriniai reikalai, ypač, tokie, kurie padeda lietuviškos išlaikymui?

Naujieji ateiviai, nežinint Lietuvos išeičio mokslo ir įsigytų profesijų, rodo didelį palinkimą prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų. Kai kurie jų ruošiasi naujom profesijom bei specialybėm, lankydami vietos kolegiją bei kursus.

P. L. B. Vokietijos - Valdybos daviniais vasario-kovo mėnesiais lietuvių Vokietijoje dar buvo: Britų zonoje — 4,596; Amerikos zonoje — 3,083; Prancūzų zonoje — 257, arba bendrai iš viso — 7,936 tremtiniai.

Atsiųsta paminėti Francois Mauriac: GYVACIŲ LIZDAS. Romsas, 282 psl., kaina \$2.60. Vertė Jurgis Griška. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn

Tautinės Sąjungos skyriuose

LIETUVIAI! WASHINGTON!

Naujosios Anglijos — Bostono, Brocktono, Worcesterio, Nashua, N. H., Cambridge, Dorchester, Bridgewater ir k. apylinkių lietuvių atstovai, susirinkę South Bostone 1953 metų gegužės 9 d., nutarė kreiptis į šių apylinkių lietuvių visuomenę tokiu pareiškimu:

1953 metais sukanka 700 metų, kai lietuvių gimines ir kunigaikštijos sąjungos Mindaugas apvainikuotas pirmuoju Lietuvos Karaliumi.

Sukurdamas, sujungdamas ir stiprindamas Lietuvą Mindaugas davė pradį jos galybei ir klestėjimui.

Lietuvai Mindaugas tas pats, kas Amerikai Georg Washingtonas, kurio vardu įsteigta ir pavadinta Amerikos sostinė.

Turint galvoje dabartinę bendrą politinę situaciją ir Lietuvos laisvinimo reikalą ypatingai, Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ėmėsi iniciatyvos suruošti šią visuotiną lietuvių demonstraciją Washingtono, kad išskeltų Lietuvos 700 metų valstybingumą, išskeltų jos istoriją, meną, muziką ir kitus nuopelnus, kuriuos Lietuva sudėjo į vakarų civilizacijos ir kultūros lobyną.

Šiandien į Washingtoną visas pasaulis žiūri kaip į savo išgelbėtoją, todėl ir šis didysis lietuvių sąskrydis ruošiamas Washingtono birželio 20 ir 21 dienomis, į kurį kviečiami Kongresmanai, Senatoriai ir kiti valdžios pareigūnai — dar kartą įrodys

Lietuvių tautos gyvybę ir jos teisėtą aspiraciją.

Todėl kviečiame dalyvauti visus lietuvius ir lietuvių tautos draugus-amerikiečius.

Lietuvių sąskrydis Washingtono įvyksta birželio 20 ir 21 dienomis Hotel Mayflower.

Suvažiavimas pradedamas birželio 20 d. 10 val. ryto. Banketas Presidential Ballrooms salėje, Hotel Statler birželio 20 d. 7 val. vakaro. Bankete dalyvaus apie 200 Kongresmanų, Senatorių ir kitų įtakingų asmenų.

Šiame didžiulame lietuvių suvažiavime bus pagerbtos Karių Motinos. Todėl kviečiamos karių motinos, sesutės ir žmonos. Mums lietuviams garbė didelę moterų būrį pristatyti Amerikos Vyriausybės nariams, parodyti, kad lietuvių tauta prisideda tautų laisvę ginti.

Todėl visi į Washingtoną, didįjį lietuvių sąskrydį.

Naujosios Anglijos Organizacinis Komitetas:

Jonas L. Kasmasauskas,

Pirmininkas

Ignas Vilėniškis,

Sekretorius

Nariai: A. O. Shallna — Lietuvos Garbės Konsulas Bostone, A. J. Namakys, A. Ivas, St. Mokkus, Dr. Anthony L. Kapochy, Steponas J. Minkus, Dr. Bruno Kalvaitis, Frank J. Ivas, Dr. Vyt. Čepas, A. Keturakis, A. Dilba, J. Nausėda, J. Kapočius, Bol. Piesliakas, A. Griauzdė, N. Antanavičius, R. Veitas, L. Lendraitis, L. Stasiulis, Ant. Bačiūlis, Ed. Eitavičius, J. Matulevičius, K. Jonaitis.

PIRMASIS PIKNIKAS WATERBURY

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Waterburio skyrius kasmet surengia pirmąjį, tradicinį pavasario pikniką. Siemet jis įvyks birželio 7 d., tai yra pirmą birželio sekmadienį, Linden parke, Union City.

Piknike kalbėtoju pakviestas naujasis ALTS Centro valdybos pirmininkas adv. A. Lapinskas. Tikimasi, kad jis Waterburį neatšakys aplankyti, nes su naujuoju pirminku waterburiečiai norėtų visą eilę veiklos klausimų aptarti.

ALTS Waterburio skyrius, paskutiniame savo susirinkime, išskelė sumanymą ateityje plačiau apsvaistyti ideologinius klausimus.

VILTIES Draugijos narių telkimo vajuos duoda gerų rezultatų. Daugiausiai čia dirba ponis A. Colney.

Waterburiečiai jau kuris laikas pasigenda "MŪSŲ PRANEŠIMŲ".

NEW JERSEY IRGI Į WASHINGTONĄ

A.L. Tautinės Sąjungos Newarko skyrius narių susirinkime įvykusiam gegužės 16 d., be kitų reikalų buvo plačiau apsisistota, kaip geriau pasiruošus kelioms į Washingtoną birželio 20-21 dienomis.

Susipažinus su ALTS centro vadovybės prisiūstomis informacijomis apie birželio 20-21 dienomis numatytą programą Washingtono ir jaučiant, kad bus nelenkvas darbas, nutarta paraginti visus Newarko skyriaus narius prie šio darbo prisidėti, o kad darbas būtų našesnis, išrinkta Komisija iš 9 narių, kuriai pavesta rūpintis keliomis į Washingtoną ir apsiūstojimui patalpomis. Kad kelionė būtų pigesnė, numatyta suruošti ekskursiją. Tat visi norintieji ir galintieji važiuoti į poje.

ENCIKLOPEDIJA KVIEČIA Į TALKĄ

Lietuvių Enciklopedijos redakcija pradėjo intensyviai ir skubiai rinkti ir ruošti spaudai enciklopedinę medžiagą. Lietuvoje, kai buvo leidžiama Lietuviškoji Enciklopedija, po visą kraštą išsisklaidę kunigai, mokytojai ir įstaigų tarnautojai labai uoliai talkininkaudavo Enciklopedijos redakcijai, savo apylinkėj parinkdami žinių apie vietoves, draugijas bei organizacijas, atsiųsdami žymesniųjų savo krašto veikėjų biografijas ir atvaizdus. Tokie nuosirdūs talkininkai Enciklopedijai reikalingi ir čia, Amerikoje, o taip pat ir kituose kontinentuose, kur gyvena lietuviai. Vadinami senieji ir naujieji ateiviai vieno, gali jungtis į šį darbą ir liutuanistine medžiaga praturinti Lietuvių Enciklopediją.

Todėl Lietuvių Enciklopedijos redakcija maloniai kviečia savo tautiečius, o ypač visų lietuviškųjų organizacijų vadovybes, tučiuojau siūsti žinias iš visų miestų, miestelių ir kitokių vietovių apie ten gyvenančius lietuvius, jų skaičių, apie žymesnius veikėjus, apie veikiančias lietuvių draugijas: religines, politines, kultūrinės, profesines, švietimo, sporto, apie lietuvių parapijas, mokyklas ir t.t. Atžymėtinos ir lietuvių įstaigos — bankai, prekybos bendrovės, įmonės, fabrikai, klubai, kultūros pastatai bei paminklai. Siunčiamose žiniuose būtina reiklia nurodyti draugijų įsikūrimo laiką, svarbesnius nuveiktuosius lietuvių darbus ir žymesnius iš jų organizacijų veikėjus. Rašant apie asmenis, reikia apie juos suteikti šias žinias: pavardė, vardas, gimimo vieta, gimimo data, išsimokslinimas, mokslinė, kultūrinė, politinė ar visuomeninė veikla, kūrybos darbai (knygos, straipsniai, laikraščiai, redagavimas, dailininkų paveikslai, architektų ir inžinierių sukurtyje statybų projektai, pastatai ir t.t.).

Geros valios lietuviams talkininkams čia atsiveria plati dirva ir didelis bei garbingas darbas: surinkti laisvajame pasauly, o ypač J.A. Valstybės esančių gausią liutuanistinę medžiagą. Lietuvių Enciklopedijos redakcija įeško ir kitų būdų bei kelių tai medžiagai rinkti, betgi niekas negaus per daug, jei į tą darbą įsijungs plačioji lietuvių visuomenė ir jos organizacijų vadovai. Tik visas jėgas sutelkę, sukuriam tą didįjį lietuviškosios kultūros paminklą — Lietuvių Enciklopediją.

Tikėdami pasaulio lietuvių rūpestingą ir kruopščią talką šiam didžiuliam kultūros darbui, Lietuvių Enciklopedijos redaktoriai ir leidėjas iš anksto visiems talkininkams taria nuosirdžiausią dėkui. Žinias, straipsnius, aprašymus, fotografijas ir kitokią medžiagą prašome siųsti šiuo adresu:

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass

Washingtoną prašomi įsiregistruoti. Registruotis gali ne tik skyriaus nariai, bet ir ne nariai. Įsiregistravusiems bus suteiktos reikalingos informacijos. Įsiregistravimo ir kelionės reikalais kreipkitės:

Brolį Trečiuką Raštinę,
315 Walnut Street,
Newark 5, New Jersey.
Telefonai: Market 2-4867 ir
Bilgelow 2-1093 (rezidencija).

LANKYKITE SAVO KLUBE

Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave., klubo nariams ir svečiams penktadienį vakarais esti bulvinių blynų ir žuvies vakarienė ir šokiai su gerą muziką

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TEVIŠKELĖ

Metams tik 3 doleriai.

Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)	2.25	Neramu buvo Laisvės Alėjoj	1.50
Step. Zobarakas		B. Daubaras	
Aukštųjų Simonų Likimas	3.50	Our Country Lithuania	5.00
Ieva Simonaitytė		V. Augustinas	
Anglų kalbos gramatika	2.00	Po Tėvynės dangum	
J. Kukanauza		Zodžiai vytyt Nemunėlio.	
Anderseno pasakos	2.00	Paveikslai V. Augustino	2.00
Anglų kalbos gramatika	1.00	Petras ir Liucija	
V. Kamantauskas		Romain Rolland	1.20
Aukso kirvis	2.50	Pasaulio Lietuvių Žinynas	5.00
Juozas Švaistas		Anicetas Simutis	5.00
Barabas	2.25	Princas ir elgeta	
Paer Lagerkvist		Mark Twain	1.20
Baltasis Vilkas	1.00	Pirmas rūpestis	2.00
K. Binkis		Jurgis Jankus	
Balutis	1.50	Pragaro pošvaistės	3.50
J. J. Bačiūno leidinys		V. Alantas	
Baltaragio malūnas	2.50	Partizanai už gelež. uždangos	2.50
K. Boruta		Daumantas	
Broliai Domeikos	2.50	Per Klausučių ūlytėlę	2.20
L. Dovydenas		Liudas Dovydenas	2.20
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Pietų vėjelis	1.60
B. Stundžia		Vytė Nemunėlis	1.60
Didžiosios atgailos	3.50	Paklydę paukščiai I	2.20
R. Spalis		Jurgis Jankus	2.20
Džiaukis gyvenimu	0.70	Paklydę paukščiai II	2.50
O. Swett Marden		Jurgis Jankus	2.50
Doleris iš Pittsburgho	0.80	Petras širvokas	2.70
Stepas Zobarakas		Juozas Švaistas	
Daili saulytė	0.50	Pabučiavimas	1.50
Gyvatų lizdas	2.60	J. Grušas	
Francois Mauriac		Raudonasis siaubas	1.25
Galvės Berniuko Nuotykių	5.00	Salik Vogulov	
R. Spalis		Raudonasis Tvanas	3.50
Gimdytoja	1.75	Ignas Seinius	
Francois Mauriac		Raudoni batukai	1.50
Giesmė apie Gediminą	2.00	Jurgis Šavickis	
B. Sruoga ir V. Petravičius		Ramybė man	0.50
Gintariniai vartai	2.00	J. Kėkštas	
N. Mazalaitė		Raguvo malūnininkas	0.25
Gimtojo žodžio baruose	1.50	V. Tamulaitis	
P. Jonikas		Sudie, pone Čipse	0.75
Gyvylių ūkis	1.00	James Hilton	
George Orwell		Silkai ir vilkai	1.00
Haufo pasakos I ir II dalis	2.75	Runcė Dandieris	1.00
Kazimieras Sapieha	2.50	Saulės laikrodžiai	1.00
B. Sruoga		Henrikas Nagys	1.00
Karoliai	2.50	San Michael knyga I	2.50
Guy de Maupassant		Axel Munthe	2.50
Kaip jie mus sušaudė	1.80	San Michael knyga II	2.50
J. Petraitis		Axel Munthe	2.50
Kuprelis	2.00	Šventieji akmenys	2.00
Ignas Seinius		Faustas Kirša	2.00
Kalorijo- ir doleriai	2.00	Šventoji Lietuva	3.00
Vilius Bražvilas		Jurgis Šavickis	
Kryžkelės	3.50	Šventoji Inga	2.50
A. Vienuolis		A. Škėma	2.50
Konradas Valenrodas	1.50	Tarp žalsvų palapinių	3.00
Adomas Mickevičius		P. Kesininas	3.00
Lyrika	2.00	Tėvų pasakos	1.00
K. Binkis		A. Giedrius	1.00
Loreta	1.80	Tolimieji kvadratai	2.00
Stasius Būdavas		J. Grišmanauskas	2.00
Lietuva	2.75	Tautosakos Lobynas	3.00
A. Bendorius		J. Balys	
Lietuvių Literatūra	2.00	Tomas Nipernadis	2.50
Pranas Naujokaitis		August Gailit	
Lietuvių Tautos Kelias	3.00	Trylika nelaimių	1.25
M. Biržiška		R. Spalis	1.25
Lietuvių kalbos vadovas	4.50	Tarp pelių ir vyrų	1.25
Red. prof. Skardžius		John Steinback	0.30
Lietuviškos pasakos	2.50	Tėvėlių pasakos	
J. Balys		Ugnies parduojas	1.00
Lietuvių poezijos antologija	6.00	Balys Rukša	1.00
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis		Velykų pasakos	1.00
Lekučio atsiminimai (jaunimui)	1.50	N. Butkienė	
A. Giedrius		Vidurnakčio vargonai	1.50
Lietuvių archyvas	3.00	Ceslovas Grincevičius	
Bolševizmo metai	0.70	Vincas Krėvė Mickevičius	2.00
Lietuvos Valstybės Konstitucijos		Vaikų knygelė	1.80
Lietuva tironų Pankiuose	1.50	M. Valančius	1.50
B. T. Dirmeikis ir V. Rastenis		Vieneri metai ir viena savaitė	1.50
(Jonas Andrius ir Petras Svyris)		B. Gaidžiūnas	2.50
Mažasis Lietuviškai	2.00	Varpai skamba	2.50
Angliškasis žodynas	2.00	Stasius Būdavas	0.75
Vilius Pėteraitis		Vyturėliai Laukuose	2.00
Metūgės	1.00	Vikt. Šimaitis	
B. Pūkelevičiūtė		Taupoji Virėja	2.00
Mėnuo vad. medaus	2.50	Užuovėja	3.50
N. Mazalaitė		M. Katiliškis	1.50
Meškiukas Rudnosukas	2.00	Žemaitių žemė	1.50
Vytė Nemunėlis		A. Vilainis	3.50
Namai ant smėlio	2.00	Žemaitių krikštas	1.00
J. Gliuda		P. Abelkis	1.00
Nemunas	2.50	Zvaigždėtos naktys	1.00
St. Kolupaila		Augustaitytė-Vaičiūnienė	1.00
		Žmonės ant vieškelio	1.00
		Liudas Dovydenas	1.00
		Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite	

DIRVA, 1272 East 71 St.

CHICAGO IR APYLINKES LIETUVIŲ DĖMESIUI!

Lietuvių Prekybos Namai

PARDUODAMOS PREKĖS IŠ FABRIKO, TIESIOG I JŲSŲ NAMUS

Mūsų prekyboje nėra pasenusių, sudulkėjusių, ar brokinių prekių. Mes parduodame pirmos rūšies prekes, garantuodami 5 metams.

Dabar turime Y P A T I N G Ą pasiūlymą: spyruoklinių matracų, miegamųjų baldų, kilimų, elektrinių dulkiųsiurblių.

Vatiniai matracai, visų dydžių, kitur parduodami po \$19.00, pas mus \$ 9.00

Spyruokliniai matracai, visų dydžių, kitur po \$29.00, pas mus \$ 16.00

Spyruokliniai matracai, 250 spyruoklių, kitur po \$39.00, pas mus \$ 19.00

Spyruokliniai matracai, įvairiausių spalvų ir dydžių, kitur po \$45.00, pas mus, \$ 29.00

Matracų pardavimas šiomis kainomis galioja tik mėnesį.

3 dalių ažuolinis miegamasis, walnut ar šviesos spalvos, kitur \$220.00, pas mus \$139.00

2 dalių svečių kambario baldai, Nylon, vilna, kitur \$300.00, pas mus tik \$199.00

Skalbiamosios mašinos, su aliuminiais skalbimo įtaisais, pas mus tik \$ 89.00

Elektriniai dulkių siurbliai: Hoover, Eureka, Westinghouse, pas mus tik \$ 29.00

Vilnoniai kilimai, 9x12, įvairių spalvų ir rūšių, pas mus tik \$ 69.00

Redaktoriaus žodis

Dažnai redaktorius gauna įvairiausių, malonių ir nemalonių laišku. Dažnai jis prašomas atsakyti į vieną ar kitą klausimą. Dažnai ir redaktorius, bręstantiems reikalams, teiraujasi skaitytojų nuomonės ir sulaukia atsakymų.

Visiems tiems gausiems reikalams ir tarnaus šis naujas Dirvos skyrius.

VILTIES DRAUGIJA, VILTIES NAMAI...

Andai skaitytojas iš Chicago, paskaitęs Vilties namo atidarymo iškilnių aprašymą, prašo paaiškinti, ar Vilties Draugija yra akcinė bendrovė, kokie tos bendrovės šėrai, kiek kaštavo Vilties namas, jo remontas, Dirvos perkėlimas. Tai visa eilė klausimų, į juos visus ir atsakome.

Vilties Draugija inkorporuota ne pelno tikslams. Jos tiksluose įrašyta: rūpintis tautinės spaudos leidimu... Kaip ne pelno draugija, ji šėrų nepardavinėja, bet į Draugiją kviečia burtis visus asmenius, kuriems tik rūpi tautinės spaudos reikalas. Įstojusieji į Draugiją ir įnešę \$10.00 gauna vieną balsą Draugijos reikalų sprendime, įnešę \$25.00 gauna penkis balsus, įnešę \$100.00 gauna 10 balsų ir įnešę \$500.00 ar daugiau, gauna 20 balsų. Gali įnešti ir \$10.000, balsų daugiau neturėsi kaip 20. Už įneštus įnašus procentai nemokami ir įnašai negražinami. Kitaip sakant, tai yra tautiniai susipratę lietuviai vienkartinė auka tautinei spaudai išlaikyti ir turėti sprendžiamą balsą tos spaudos reikalų tvarkyme.

Iki šio laiko į Vilties Draugiją yra įstoję 226 nariai ir įnešę \$11.048. Dalis įneštos sumos yra ankstyvesnių Dirvos turtų, dalis grynais pinigais. Grynais pinigais yra įnešta netoli 6000 dolerių.

Vilties namą pirkus buvo atsisaukta į Dirvos skaitytojus, kad savo atskira auka tą reikalingą paremtų. Iki šio laiko jau atsiliepė 407 skaitytojai ir atsiuntė aukų \$1395.

Vilties namas, palyginti, nebrangiai nupirktas. Jis yra mūrinis, dviejų aukštų, lietuvių gyvenamam rajone, prie pat Superior gatvės, kaštavo \$12600. Nupirkus buvo pagrindiniai atremontuoti ir pritaikytas spaustuvės reikalams. Jo remontas kaštavo nepilnus 3000 dolerių. Dirvos spaustuvės perkraustymas ir perkraustant įvykdytas esamų mašinų tvarkingas remontas, kaštavo netoli 800 dolerių.

Persikrausčius Dirvos spaustuvę jau pirkto ir naujų mašinų, kurios būtinos plečiant darbą.

Ta taip pat nemažai kaštavo. Naujame Dirvos name dar nėra įvesta šildymo, nes senąją šildymo sistemą, kaip netinkančią, reikėjo panaikinti. Tat, rūpinantis šildymu, dar reikės išleisti geroką sumą pinigų. Iš Vilties Draugijos narių ir Dirvos skaitytojų surinktų pinigų, reikalingų įmokėti pardavėjui, įvykdyti visus minėtus darbus, neužteko, reikėjo jų skolintis iš privačių, mums tinkančių asmenų. Taigi ir namo atidarymo metu redaktorius pasakymas, kad artimiausiu laiku Vilčiai būtinai reikia \$1600, yra ne kaip sau pasakymas, bet reali išyda iš esamos padėties. Ir redaktorius, drauge ir Vilties Draugijos reikalų tvarkytojas, pranešdamas šias žinias, dar

Andrius Kuprevičius apie savo koncertus

VYTAUTAS BRAZIULIS

Jurgis Baltrušaitis, kartą yra pasakęs, kad menininkas ir nekurdamas, vien savo buvimu ir savo dvasios spinduliuavimu, jau teigiamai veikia visuomenę.

Šiais prasmingais žodžiais būtų galima apibūdinti mūsų įžymų pianistą — virtuozą, Andrių Kuprevičių, kai norime jį apibūdinti kaip žmogų bei kūrėją. Andrius Kuprevičius yra vienas iš tų nedaugelio menininkų, kurie žavi ir pavergia mūsų dvasią ne tik kūrybinėmis akimirkomis, jie ta pačia jėga žavi mus, užgesus scenos žiburiams, savo tauria asmenybe. Šitą, žodžiais nenusakomą, tik dvasia jaučiamą, kūrėjo trauką jautė visi, kurie girdėjo Andriaus Kuprevičiaus piano meną arba su juo bendravo asmeniškai.

Tokią nuotaiką išgyvenau kalbėdamas su pianistu, kai jis, po savo koncertinių kelionių per Šiaurės Ameriką, antrą kartą užsuko į Clevelandą, dar kartą pažerti mums savo muzikos garsų perlus.

Pianistas kalbėjo apie savo koncertų keliones, ir būdingu ramiu paprastumu, tarsi apie kasdienius dalykus, kai tie jo koncertai, kiek mes galėjom stebėti, buvo jo kūrybinio triumfo kelionė!

— "Mano koncertų kelionės po Šiaurės Amerikos žemyną artėja į pabaigą, — pasakoja pianistas, patraukęs stiprų cigarečių dūmą. — Jūs klausiate, ar aš patenkintas savo kelionėmis? Patenkintas, teisingiau, sužavėtas. Juk aš turėjau galimybę persikristi per visą žemyną, nuo New Yorko iki Los Angeles, ir nuo Clevelando iki Montrelio, pamatyti šią nuostabią, begalinį turtu ir augstų gerbuvų, pertekusį kraštą. Iki šios dienos turėjau vienuliškai koncertuoti, Chicagoje du, New Yorke du ir po vieną Rochesteris, Hartforde, Cleavelande, Detroito, Los Angeles, Toronte bei Montrealyje, paskutinius du koncertus Kanadoje. Ši sekmadienį, turėsiu antrą koncertą Cleavelande, o paskutinį, birželio mėn. 20-21 dienomis, Washingtono, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos ruošiamo didžiojo lietuvių sąskrydžio metu. Pirmutinis mano pasirodymas Chicagoje buvo su simfonijos orkestru, bus ir pa-

kartą kviečia į talką. Į talką, savo nuosirdžia auka, suteikti tuos trūkstantus \$1600. Palyginus su atliktu darbu tai jau nedidelė suma. Ir tikimės, kad ji artimiausiu laiku tautinės spaudos rėmėjų, bendraminčių ir kitų gerų lietuvių bus suaukota.

TARYBOS DIDYBĖ...

Naujienose, Tarybos sekretoriaus Dr. Grigaičio redaguojamam laikrašty, buvo išdidžiai pasakyta, kad, girdi, visos mano avelės, nesumaišykite, jog sąskrydį Washingtono rengia ne ALT, bet ALTS. Atseit, ne Taryba, bet Tautinė Sąjunga.

Ar tai ne pūtimasis per jėgą ir nesamos didybės demonstravimas? — klausia skaitytojas telefonu iš Clevelando.

Redaktorius tokios pat nuomonės, kaip ir skaitytojas. Juk bėgimų į metus, vieną ar du kartus nuvažiuoti į Washingtoną, riebokai apsimokant išlaidas iš surinktų Lietuvos laisvinimo aukų ir pavaikšioti kasmet einamais keliais. Bet nuvešk į Washingtoną ir lietuvių dalės kūrinių ir Čiurlionio ansamblių, ir pianistą A. Kuprevičių, ir simfoninį orkestrą, išmokyk lietuvių muzikos, ir sukvies įtakinguosius pasigerėti lietuvių dvasiniais turtais. Pabandyk Pijau Grigaitį. Tada tikrai sužinosi prasmę, kad sąskrydį rengia ne iniciatyvos praradusi ALT vadovybė, bet ALTS.

skutinis, Washingtono. O liepos mėn. pirmomis dienomis, reikės jau keliauti atgal..."

Andrius Kuprevičius toliau kalbėdamas pastebėjo, kad savo koncertų metu turėjęs galimybę pažinti šio krašto lietuvių nuosirdžių priėmimą bei moralinę paramą ne tik koncertuojant, bet ir už koncertinių salių. Be to, tarpe naujųjų ateivių susiradęs daug senų pažįstamų bei bičiulių. Jo koncertų žymią dalį sudarė amerikiečiai, kurie pianistui palikę labai malonų įspūdį. Geriausiais savo koncertiniais pasirodymais pianistas laiko Chicago, savo "laikiniuosius namus", kur tękė du kartus koncertuoti prieš kelius tikstančius žiūrovų, ir New Yorko, šių dienų pasauliniam muzikos gyvenimo centre. Ten mūsų pianistas susilaukė didžiųjų laikraščių bei žurnalo kritikų gražius įvertinimus.

"O kokius įspūdžius Jums padarė Cleavelandas bei jo lietuviškoji bendruomenė?" — kvočiu svecia.

"Pačius geriausius ir maloniausius, jei taip būtų galima apibūdinti trumpai, — sako svecias. — Jūsų miesto tautiečiai labai nuosirdūs ir vaišingi, be to, kiek aš galėjau patirti, jie tarpusavy gražiai sugyvena, pavyzdinai susiorganizavę ir veiklus kultūrinuose baruose. Jūsų Kultūros Fondas gali būti geru pavyzdžiu net kitų miestų tautiečiams. Šiuos mano žodžius prašau suprasti ne kaip mandagumo pareiškimą už mano koncertų rengimą, bet už tuos kultūrinius darbus, kuriuos iki šioliai organizacijų yra nuveikusi.

Kiek patiriau, kultūrinuose baruose sėkmingai veikia ir kitos šio miesto lietuvių organizacijos, pavyzdžiui, "Čiurlionio" ansamblis ir kiti. Apie Cleavelandą man malonu kalbėti dar ir dėlto, kad Jaunučio Nasvyčio pagalba, turėjau galimybę įgroti į didžiųjų patefono plokštėse Mikalojaus Konstanto Čiurlionio devynius kūrinius, būtent, tris preliudus, keturius muzikinius bruozus, nokturną ir "Bekit Barreliai" variaciją pagal vieną liaudies dainą. Tai pirmieji mano įgrojimai į plokštę ir kaip tokie malonūs mano širdžiai..."

Paskui mūsų pasikalbėjimas nukrypo apie pianistų gyvenimą ir muzikinę veiklą Buenos Aires, Argentinos didmiesty, kur mūsų pianistas yra pastoviau įsikūręs. Andrius Kuprevičius, nuvykęs į Buenos Aires iš Austrijos, kur praleido visą tremties metą, ten sukūrė meniškai pajėgų "Dainos" meno sambūrį, kuris suruošė du pavykšius koncertus ir viena koncertą drauge su argentiniečių chorą, kuris taip pat dainavo lietuvių dainas. Šale sambūrio koncertų, Andrius Kuprevičius, tuo pat metu struošė Argentinoje per 40 koncertų, jų tarp vieną didžiulį koncertą puošniuose Buenos Aires "Odeon" koncertų rūmuose. Be individualinių piano rečitalių, Andrius Kuprevičius turėjo koncertų turne Argentinos provincijos miestuose drauge su savo sesute, talentingą smulkininke Elena Kuprevičiute. Ji šiuo metu koncertuoja Vakarų Europos didmiesčiuose. Pianistas pastebėjo, kad koncertuodamas po Argentinos dangu, jau esąs susidaręs vardą, ir galis iš savo koncertų ten turėti patikrintą gyvenimą. Ten esančios jo darbai palankios galimybės.

"Kokie Jūsų artimiausi darbai bei užsimojimai bus sugrįžus į Argentiną?" — teiraujos toliau.

"Pirmiausia, noriu pailsėti,

nes paskutiniaisiais koncertais esu gerokai nuvargęs, — sako sypodomasis svecias. — Papoilsiauti nusistatiau grįždamas atgal, nes keliausiu ne lėktuvu, bet laivu, o kelionė laivu juk geriausia poilsiaimui vieta... Grįžęs ir kiek pabuvojęs namuose su tėveliais, kurių esu nuosirdžiai išsiilgęs, numatau pasižinti į ilgoką koncertų turne po Pietų Amerikos vidurines valstybes. Tuo reikalu esu užmezgęs ryšius su viena garsia agentūra Havanoje, kuri ruošia koncertus ne tik Pietų, bet ir Šiaurės Amerikoje bei Europos Kraštuose."

"Prašau patikėti, kad Šiaurės Amerikos tautiečius aš aplesi su nuosirdžiausiais sentimentais. Už tat šį kraštą aplesi tardamas ne "Sudie", bet "Iki greito pasimatymo"! O mes pasimatysime tikriausiai kitais metais. Dar daugiau: manau į Jūsų kraštą persikelti gyventi visam laikui. Grįžęs tuo reikalu pradėsiu daryti žygius, į Šiaurės Ameriką noriu persikelti su tėveliais ir sesute. Beja, sesutė numato "užsukti į Šiaurės Ameriką pasidairyti" grįždama iš savo koncertų Vakarų Europos miestuose. Man malonu pastebėti, kad būnant Cleavelande, esu gavęs tarnybinį pasiūlymą, kuris, persikėlus į šį kraštą jau galėtų sudaryti pirmą pradį mano gyvenimo pagrindą. Taigi, kaip matote, grįšiu namo "ne tuščiomis rankomis"..."

KAS

UZSISAKE

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

TAUPO žingsnį

JŪSŲ

PATARNAVIMUI

MAŽIAU KAIP 1 CENTAS PER VALANDĄ

... jūsų namų telefonas

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Nauja vargo mokykla Vokietijoje

Mūsų Vokietijos bendradarbio

PLB Stuttgart apylinkės vargo mokykloje Backnange gegužės 16 d. pradėtas darbas. Mokyklą lanko 11 vaikų. Ją lankytų mažiausiai dvigubai daugiau, jei būtų lėšų toliau gyventiems apmokėti kelionės išlaidas. Darbą pradėti įgalino K. Pimpie, Rabučiai, Domorodas, Dirvenskienė, Pavilčius, Naujokas, Pimpė, Tamulevičienė, Stankovičius, Smulkštys, Vasaitis ir Pranas Gudas, paaukoję keliolika dolerių. Valdyba tikisi, kad užjūrio lietuviai ateis į ją pagalbą. Antraip pradėtą darbą teks nutraukti. Vaikai ir tėvai labai nori tikėti lietuviška mokykla, bet patys jos nepajėgia išlaikyti. Mokyklos vedėja yra mokytoja L. Skeivelienė.

SUNKI LIKUSIŲJŲ PADĖTIS

Daugumas Stuttgart apylinkės lietuvių materialinė padė-

REFORMATORIAUS SUKAKTIS

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

pažinti, kad ir kolonijų valdyme padaryta didelė pažanga.

Savo idėjas piliečių auklėjimo srityje Salazaras skleidžia per "Mocidade Portuguesa" jaunių ir per "Legiao" suaugusiųjų tarpe. Tačiau jo režimo negalima priskirti prie jokių esamų ar buvusių sistemų. Jie tiesiogiai nesiremia nei fašistinėmis, nei popiežių enciklikų idėjomis. Salazaras pats nekarta yra pareiškęs, kad "Naujoji Portugalija" vengianti susitaptinti su bet kuriomis doktrinomis. Ji kuriant savaimingas, tikait iš Portugalijos gyvenimo tikrovės išplaukiančias valdymo formas.

Be abejo, visos Portugalijos viešasis gyvenimas tvarkomas pagal Salazaro idėjas, bet pats jų inspiratorius nemėgsta viešumos, jis nesistengia įsitemkti masėms, jis nevengia net nepopuliarių priemonių. Salazar valdymas remiasi neabejojimu idealizmu, jis siekia savo rūšies Platono elito respublikos.

Per 25 metus buvęs Coimbro universiteto profesorius nudiob krašto labai didžius darbus. Bet Salazaras pats pripažįsta, kad jam dar nepavykė perauklėti savo tautos. Jis, neginčijamas autoritetas finansų srityje, gal per schematiškai nori tvarkyti, "organizuoti" tautą, lygiai kaip krašto finansus. Matyti, jis ir šiandien nėra įsitikinęs, kad tauta sugebėtų pagal jo doktriną valdyti kraštą, nes dar ligšiol viešpatauja gana griežtas policinis režimas ir politinės piliečių laisvės toli gražu praktikoje neįgyvendintos. Salazaras nusiskundžia, kad dažnai jam vienam tenka viską atlikti, iki pačių smulkmenų. Jo idėjos ne visuomet susilaukia pritarimo ir krašte jaučiamas duslus nepasitenkinimas režimu, kuris atėmęs piliečių laisvę. Buvo susekti keli sąmokslai nuversti esamą režimą, kas savaime šiam krašte nėra pirmiena, nes, praityje perversmai buvo eilinis reiškinys.

Šiandien Salazarui sukako 64 metai amžiaus. Ar tuomet, kai jis pails, jo režimas sulauks įpėdinių, sunku iš anksto pasakyti. Bet ir dabar, po 25 metų reformacinio darbo, Portugalija — praityje vienas labiausiai atsilikusių kraštų — dar yra šalis, kurią nedaug tepalietė dvidešimtojo amžiaus skubėjimas, nerimastis ir nervingumas. Čia dar galima užtikti neįskreiptus bibliinius laikus, kur medinį plūgą neskubėdamas traukia jautis ir kūr aplink "noria" — iberinį vandens siurbį — ratu žengiant asilukais, kaip ir prieš tūkstantį metų.

tis yra labai sunki. Kad tatal būtų geriau suprantama, duodu keletą pavyzdžių. Taip B. 10 asmenų šeima, kurios du vaikai serga tbc, o tėvas yra beveik visai nedarbingas, turi pragyvent iš 250.— DM. (60 dol.) mėnesį. M. 8 asmenų šeima, kurios vyriausias vaikas yra 8 metų ir vienas serga tbc, turi pragyvent iš 203.— DM. (48 dol.) mėnesį. B. 5 asmenų šeima, kurios šeimos galva yra ligonis, pragyvenimui gauna 154.— DM. S. 4 asmenų šeima, kurios abu tėvai yra nedarbingi, turi pragyvent iš 132.—DM. j mėnesį ir t.t. Kiekvienas galvojantis žmogus gali suprast, koks gali būti gyvenimas gaunant po 0,80-1.— DM. (20-24 centus) asmeniui į dieną. Padėtis yra tikrai tragiška. Visa laimė, kad užjūrio lietuviai neprarado daužojuotos ir gailingumo jausmų. Jų materialinė ir moralinė parama likusiems yra vienintelė paguoda.

BIBLIOTEKA SUSILAUKIA PARAMOS

Iki šiol Stuttgart apylinkės bibliotekai dovanojo knygy, žurnalų ir kitokios spaudos: leidyklos Terra ir Vaga, Dirvos redakcija, Pr. Gudas, J. M. Šaltenis, P. Gaučys, A. Valiūšis, L. Žitkevičius, Andriuskevičius, V. Paulionis, Jonas Kardelis, kan. M. Vaitkus, dr. Alg. Margeris ir J. Zadeikis. Dovanai siunčiami šie laikraščiai bei žurnalai: Vienių, Dirva, Nepriklausoma Lietuva, Tėviškės Žiburiai, Lietuvių Dienos, Santarvė ir š. k. Aidai. Ypač aktyviai biblioteką remia leidykla Terra (Civinskas) ir Pranas Gudas.

Visiems rėmėjams valdyba nuosirdžiausiai dėkoja. Ji maloniai kviečia ir kitus mūsų kultūrininkus jos sumanymus remti.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Minėjimas pradėtas pamaldomis Steinhaldensfeldo bažnyčiose, kurias atlaikė kun. Butkus katalikams, ir kun. Stanaitis evangelikams. Po to į parapijos salę susirinko gausus apylinkės lietuvių būrys, jų tarpe per 20 mokyklinio amžiaus vaikų. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti vyriausios amžiumi motinos: Antžiliūnė, Kudžiūnė, Būčienė ir Mikulienė. Visoms motinoms vaikai įteikė gėlių. Sveikino apyl. pirmininkas, VLKIO ir PLB Vokietijos Krašto Tarybos narys J. Glemža ir kun. Butkus. Kun. Stanaitis skaitė paskaitą tema: "Tikrosios motinos". Gražiai deklamavo šventei tinkančius eilėraščius Gerta Lipšytė, Laisvūnas Skeivalas ir Ema Vormaitė. Simboliškai pagerbiant mirusias motinas, ant apieisto Kaulakienės kapo buvo uždėta gėlių puokštė.

Informacijų, liečiančių apylinkės reikalus, patiekė pirmininkas. Minėjimą rengiant daug triūso padėjo apylinkės švietimo komisijos narės E. Vyšniauskienė, L. Skeivelienė ir V. Prosinskienė.

Sio susirinkimo proga priimta protesto rezoliucija, kuria laisvasis pasaulis įspėjamas netikėti klastingais, taikos skaitė prisidengtais, Sovietų Sąjungos manevrais, kol ji taikos nora neįrodys konkrečiais darbais.

Yra įdomiau... VIRTU MODERNIU ELEKTROS BŪDU

SVARU • GREITA • BE LIEPSNOS — šiuo nepaprastu nauju Elektriniu pečiu Jūs nuosavybę, virimas tampa mėgiama, vietoj būtinu.

Visiškai ir saugiai automatiškas Elektrinis pečius užverda maistą kaip reikia, net kai Jūs nesate namuose. Tai reikia daugiau laisvo laiko... daugiau progos išeiti į krautuvą... daugiau laiko vaikams.

Elektrinis virimas yra taip pat stebinančiai lengvas. Pasuk mygtuką ir švarus, greitas, be liepsnos karštis duoda tokią temperatūrą, kokios Jūsų receptas reikalauja. Savaime aišku, kodėl ir pirmas virimas visiškai pasiseka.

Pakeisk dabar į Elektrinį pečių ir panaikink vargą ir netikrumą. Atsimink, visiškai automatiškas Elektrinis pečius mažiau kainuoja perkant... veikia už centus per dieną.

• SVARUS — tik Elektrinis pečius naudoja 100% švarus karščio

• TAPUS — kainuoja tik centus į dieną

• EKONOMISKAS — kainuoja mažiau kaip kiti automatiški pečiai

• LENGVIAU naudoti — mažiau atsiminti • BE LIEPSNOS

• GREITAS — nauji greiti įtaisymai duoda pilną virimo karštį po sekundžių

• MODERNUS — padaro Jūsų virtuvę gražesnę

• AUTOMATISKAS — verda maistą, kai Jūs ne namuose

• PAPIRSTAS — net ir pirmą kartą virimas visiškai pasiseka

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

"TEN O'CLOCK TUNES" ALL HIT TUNES
ALL TOP STARS
Mornings at 10—WCA and WGAR • Monday through Friday

Dvi J. Švaisto knygos

J. Švaistas — vienas darbščiausių mūsų tremties rašytojų. Vokietijoje paleidęs žmones tris baletistines knygas (romaną "Paskutinį kartą tave klausiu", novelių rinkinį "Siela lagamine" ir apysaką "Rašau sau"), Amerikoje dabar vėl pristato skaitytojui dvi knygas, kurių vienos, "Aukso kirvis", jis yra redaktorius (atrodo, ir leidėjas), o antrosios, "Petro Širvoko, autorius (šią pastarąją išleido čikagiškė Lietuvių Literatūros Draugija).

Visiškai tiktų pradėti kalbėti nuo antrosios, nes ji yra originalus rašytojo darbas, kaip pačioje knygos paantraštyje sakoma, parašytas lietuvių pasakų motyvais. Tai pirmą šios rūšies švaisto knyga, o gal ne paskutinė, nes jau "Aukso Kirvis" rodo jo susidomėjimą šiuo mūsų tautos kūrybiniu pasauliu, kurį jis panaudoja ir naujai nuotykių apysakai. Bestudijuodamas bus neįskaitomas ir paruošęs pasakų rinkinį, o šalia to savo studijų išdavęs parodęs "Petro Širvoką". Tad, šiaip ar taip, švaisto kelias į "Petrą Širvoką" bus vedęs pro "Aukso Kirvį", vadinasi, pasakas bus buvęs tas šaltinis, kuris bus paskatinęs jį parašyti apysaką. Todėl pirmą ir mėginsime trumpai aptarti jo pasakų rinkinį, kaip pirmą šaltinį.

"Aukso Kirvis" — tai 224 psl. knyga, kurią J. Švaistas sudarė, pasiėmęs labai retam kam šiandien nteprinamą J. Basanavičiaus lietuviškų pasakų 6 tomus.

Kai išėjo Dr. J. Balio "Lietuvių tautosakos skaitymai", save gerbiąs lietuvis nusipirko šią knygą ir pasidėjo šalia Lietuvos istorijos, Lietuvių kalbos vadovo ir kitų pačių pagrindinių — toje pačioje lentynoje; iš istorijos pažįstama praeitis, tau-

B. KAZIMIERAITIS

tos išėitas kelias, kalba — viena pagrindinių sudedamųjų tautybės dalių, o tautosaka — taigi tautos kūrybinė fantazija, tautos dvasios šaltiniai, kuriuos beskaitydamas ne tik ką, bet ir savo svetūr apstundantį kalbą surandi apšviat naujų deimanių, anot Vaižganto betariant. Todėl su džiaugsmu supratinąs lietuvis sutiko ir kitus Dr. J. Balio paruošuosius (kai kuriuos ir jo paties išleistus) tautosakinius leidinius (sakysim, "Tautosakos lobyną", "Istorinius padavimus" ir kt.). Bet jau nuodėmė būtų ir pačiam eliniam raštingam ir pajėgiam paskaityti lietuviui prispazinti, kad jis nėra skaitęs Liet. Kat. Knygos Klubo Chicagoje perspausdintųjų jo "Liet. pasakų" rinkinio (tą nuodėmę daugelis nešiojasi!); gražių pasakų rinkinys visiems, suaugusiems ir mažiems, gražiai išleistas (nors ir neįristas), karališkai iliustruotas!

Didžioji dauguma Dr. Balio rinkinio pasakų yra lyg didelės novelės, nespecialistui skaitytojui niekada negirdėtos, nes jų redaktorius, sudarydamas šitą rinkinį, turėjo iš ko pasirinkti: visą Liet. Tautosakos Archyvo medžiagą Kaune. Todėl šiandien bet koks naujas rinkinys vargu begali prilygti anoms Dr. Balio "Liet. pasakoms", nes visi turime šitai: šaltiniai yra labai riboti, o Tautosakos Archyvas, jei dar neišbarstytas, niekam čia neprieinamas. Toks Eglės, žalčių karalienės, motyvas Dr. Balio rinkinyje dar niekur nebuvo matytas atspausdintas, ir tos pasakos visos detalės visiškai kitos, negu mes buvome įpratę skaityti chrestomatijose (kitais Eglės šaukia žaltį, kitaip užkeikia vaikus).

Palyginus su "Liet. pasakomis", "Aukso Kirvis" yra skurdnesnis, dalis tų pasakų jau yra buvusios šen ten spausdintos kasdieninio vartojimo leidiniuose (mokykloms). Neturint po ranka Basanavičiaus rinkinio, sunku šiandien būtų pasakyti, ar "Aukso Kirvio" redaktorius galėjo padaryti daugiau, negu jis padarė, vadinasi, ar jis galėjo atsisakyti kai kurių gerai ir per gerai žinomų Basanavičiaus rinkinio pasakų ir vietoj jų duoti retesnes (kai kurie apytartiniai variantai, ypač gyvulių pasakose, yra tie patys, kaip ir Dr. Balio rinkinyje). Žinoma, kai leidinys skiriamas platesiems skaitytojų sluoksniams, dėl tų pačių žinomųjų pasakų gali būti ir kita nuomonė, būtent: šalia retesnių, skaitytojas gal norės rasti ir žinomąsias ir dar kartą perskaityti jas vis toje pat vietoje knygoje.

Mokslininkas šiuo rinkiniu negalės pasinaudoti, turės įsikišti tiesioginio šaltinio — Basanavičiaus tomų, nes J. Švaistas, ruošdamas "Aukso Kirvį", turėjo prieš akis visiškai kitą tikslą: duoti progos su šitą liudies kūrybos rūšimi susipažinti kiekvienam lietuviui, kuris, turėdamas jau Dr. Balio rinkinį, nepagailės dar 2.50 dol. ir dar bus lietuviškai neatvėjęs, taigi panors, kad jo vaikai pagyventų šitame fantastijos pasaulyje, kurio Dr. Balys negalėjo apimti savo rinkiniu ir kuriuo pats pirkėjas gyvena savo krašte.

Šito praktikos tikslo siekdamas, kaip pats sakosi įvadiniam žodyje, J. Švaistas kai kur iš dviejų trijų Basanavičiaus užrašytų pasakų darė vieną, pagausinęs dialogų ir kai kur palygines kalbą. Praktikos reikaliui, rodos, tai išeis tik į sveikata.

J. Švaistas taip pat sakosi ly-

gines pasakų kalbą. Vis dėlto vienas labai aiškus netaisyklumas krinta į akis, ypač į antrąją pusę knygos: J. Švaistas vietoj įprastinio įnagininko daugiau vartoja prielinksnį "su" (kerta su snapu, užtaisė šautuvą su smulkiais šratais, spyrė su kija, prikrėtė savo kodį su medumi, su dideliu greitumu, su ketvertu arkliais, apjuosęs su virve ir t.t.). Yra ir šiaip apykeisčių, neįprastų pasakymų (mano tėvo šukos nuo ūsų), keistų skyrybos dalykų (ir vėl jos pamotė, ragana, buvo per bobutę).

Knyga dail. V. Ignatavičiaus — Igno iliustruota, tik abejotina, ar tokios iliustracijos patrauks eilinį skaitytoją, kuriam pati knyga skiriama. Masiniam skaitytojui daug patrauklesnis būtų išdailintas realizmas, kaip J. Balio knygoje.

"PETRAS ŠIRVOKAS" yra baudžiavos laikus vaizduojanti, pasakytume, realistinė apysaka, kuriai austi iš pradžių tik tarpais, o į galą jau ištisai panaudojami liudies pasakų motyvai. Kai Širvokas trankosi po pragarą, gal ir kitose vietose bus buvę panaudoti ne pasakų motyvai, o paties autoriaus pamėginta kurti sava pasaka.

Pasakų motyvais rašyti nebe naujiena nei lietuviams, nei pasaulio literatūros meistrams. Štai neseniai perspausdintas K. Borutos "Baltaragio malūnas", kurio veikėjų tarpe sukasi ir vėlinis ir kur vyksta nežemiški dalykai, tik Boruta padarė visiškai kitaip, negu Švaistas. Borutos knygoje arba mes viską turime laikyti pasaka, arba viską realybe — taip jis pajėgia prie realybės pritraukti fantazijos padarus ar realybe sukurti panašią į pasaką. Švaistui šitaip padaryti nepasisekė, ir jei mes jo knygoje pajuntame sugyventą fantaziją, kuri pajėgia patraukti, tai tik ten, kur Širvokas pragarę perima mankštinti vėlinius. Tas apysakos gabalas visiškai pateisintų paantraštes užrašą, kad knyga rašyta lie-

tuvų pasakų motyvais.

Šiaip jau knyga, kaip minėjome, yra realistinė apysaka, vietoj gana įdomi, tik tarpais be jokio reikalo prisagstyta pasakais. Atrodytų, kad Švaistas, rašydamas tą apysaką, naudotosi žirkėmis: vaizduodamas baudžiavos laikų buitį, šen ten išdėjo ir įlipdė į rankraštį pasaką, pakeitęs joje vieną kitą žodį. Ryškiausias tokio lipdymo pavyzdys — tai ta vieta, kur pasakojama, kaip Jurgėnas elgėsi su samdiniais (98 psl. ir toliau). Šita pati pasaka yra "Aukso kirvyje", tik čia visi įvykiai vyksta jau Jurgėno namuose. Kita toliau to palipdyta vieta — tai ten, kur Petras Širvokas, begyvendamas Jurgėno jaujoje, pradeda turėti reikalų su vėliniais ir kitokiomis nežemiškomis galybėmis (78 psl. ir toliau).

O didelė apysakos dalis — tai rašytojo pastangos pavaizduoti baudžiavą. Petro Širvoko tėvai buvo Bandurskio baudžiauninkai, vargo vargėlį, susilaukę sūnaus, kuris buvo nagingas, gabus vaikas ir suaugęs patekė į dvarą. Kai Bandurskio dukterį įsimylėjo jį, dvarininkas paskyrė vaikną į rekrutus. Grįžo namo susenęs, papiepenavo trejetą metų, o paskui išėjo laimės įsieloti, ir nuo čia Švaistas, savo realistinį pasakojimą tik marginės pasakomis, pagaliau iš realybės visą veiksmą nuveda į fantastinius pasaulius.

Šitoje realistinėje dalyje, šiaip jau gana šykštokas dialogams, mėgstas daugiau pasakoti, kai kur, persimetęs į dialogą, duoda jį gana gyvą (37 psl. nuo vidurio, kai grįžta girtas Čiutis, ir iki geros pusės 38 psl.). Vaizduodamas baudžiavą, jis atveria skaitytojui ir tam tikrą baudžiavos būdingų bruožų (ar sukuria juos, tai visiškai vistiek, dėl detalių šnekat). Štai Bandurskio dvare visi tarnai buvo vadinami Lukošiais, tik vienam nuo kito atsikirti dar pridėdavo priedėlių: didysis, mažasis, kablėlis, taškuotas, klumpantis, spieglukas; visos merginos Ma-

rijos, tik šalia to dar — cukrinės, bačkutės, riestanosės, putnijos, burbuliukai, smilgos. Žmogus nebetekdavo savo tikrojo vardo. Tai savotiškai priimena moderniuosius laikus, kai žmogus (koncentracijos stovyklose ir kt.) išvirsta į numerį.

Negalima būtų pasakyti, kad Švaistas nebūtų pasiekęs įdomių dalykų ten, kur jis galutinai nuveda savo Petrą Širvoką į pasakų pasaulį. Ten, kur jis pasakas išspraudinėja į realistinį apysakos tekstą, jos taip ir lieka ne-

pritapusios. Kai Širvokas įieško kunigaikštyčių (greičiausia, pasakų motyvai), ten taip pat nekažin kas. Tik tada, kai, atrodo, Švaistas pats pradeda kurti pasaką ir nusiunčia Širvoką į pragarą, vėl skaitytojas pradeda justį rašytoją! Švaistas — buvęs karys, jam gerai pažįstamas kario gyvenimas, todėl tos visos pragaros scenos, kur Širvokas rikuojasi ir karinės drausmės mokulinius, vėl atgyja visu kūrybiniu tikrumu ir kūrybine jėga.

Jūsų šventadienio savaitgalį

Pasiėmęs Coke
isidėk ledo
ir taip važiuok!

Naudingiausias daiktas!
Šis gegužinės šaldytuvas
laiko ledo šaltumo Coke
visad prie tavęs.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
"Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

ŽYDAI IR BOLŠEVIZMAS

J. VILIUSIS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Kai 1919 m. vienas lietuvis paklausė vieno žymaus bolševikų lyderio — kuo laikosi bolševikų režimas, tai šis jam paprastai ir atvirai atsakė: "Žydiškoms smegenims, kiniečių ir latvių durtuvais ir rusų tautos kvailumu."

Ir smulkesnė revoliucijos istorija Rusijoje aiškiai rodo, kad ne pati rusų tauta sukilo, kad atsikratyti caro režimo, ji buvo tik frankis ir paprastas žiūrovas pirmo pasaulio marksistinio eksperimento, sugalvoto ir vykdyto žydų smegenimis. Ir vėlesni, augščiau pacituoti faktai, administraciniai valdžios sąstatai patvirtina, kad revoliucija ir bolševizmas yra indentiški su žydais. Žinoma, grynai fiziniams veiksams, kaip gatvių ir kontrevoliucinėms kovoms, buvo naudojami vietos gyventojai rusai — tik kaip frankis! Patys žydai parako nemėgsta!

Taigi, bolševizmo lidzas Kremluje yra žydų kūrinys, nuo kurio šiandien kenčia visa žmonija, taigi ir patys žydai!

Dar 1936 m. centraliniame komunistų partijos komitete Maskvoje (centras tarpautinio bolševikinio judėjimo po priedanga komunizmo!) iš 59 narių su Stalinu prysakyje buvo virš 50 žydų, arba apie 85%.

Tais pat metais rusų delegacijai į Tautų Sąjungą Ženevoje vadovavo žydas Litvinovas (Wallach, Finkstein, Genoch, Moisevitich ir kit. — turėjo daug pavardžių). Delegacijos sąstata buvo žydai: Rosenberg, Stein, Markus, Brenners, Hirschfeld, Holphand ir tik vienas gruzinas — Swanidze. Taigi, nė vieno rusų!

Taip pat dar 1935-36 m. dauguma bolševikinės Rusijos ambasadorių buvo žydai: Maizkis — Anglijoje, Šurik — Vokietijoje,

Stein — Italijoje, Yurenef — Japonijoje, Rutinin — Belgijoje, Yakubowitz — Norvegijoje, Ostrowski — Rumunijoje, Brodovski — Latvijoje, Karski — Lietuvoje, Asmons — Suomijoje, Dr. Bagotzki — Šveicarijoje, Minikin — Urugvajuje. Rusai buvo tik USA — Troyanski, Prancūzijoje — Potemkin, Švedijoje — Kollontai ir Graikijoje — Kobetski. Turkijoje buvo karaimas — Karakhan. Bet štabai ir šių atstovybių buvo žydiški.

Jei 1918 m., pasibaigus pirmam pasauliniam karui, vienur kitur pasaulyje kilo bolševikiniai judėjimai ir revoliucijos, tai prysakyje vyriausiais dirigentais dažniausia buvo žydai. Tenka čia tik prisiminti ilgiau išsilaikiusią bolševikinę teroro epochą Vengrijoje su žydu Bela Kun prysakyje.

Po paskutinio karo, kaip jau augščiau minėjau, žydų pagalba įvedami bolševikiniai režimai Rusijos satelituose — Rumunijoje, Bulgarijoje, Čekijoje, Vengrijoje ir kitur, patiems pasidarant vietos diktatoriais (kartais tik laikiniais!), paklusniais vyriausiam diktatoriui Kremluje. 11 tų Čekijos "pionierių" jau pakarta. Čekų tautos budeliai gavo galą nuo savo vyriausio budelio. Koks nuopelnas, toks ir atpildas! Manau, kad čekų tauta dėl to tikrai nelūdi, kaip kad ir mes lietuviai ne kiek nenusimintume, jei vieną gražią dieną sužinotume, kad lietuvius tautos budelius — Gedvilą, Paleckį, Snieckų, Venclovą ir kitus — ištiko panašus likimas!

Nors antisemitizmo reiškiniai matyti Vengrijos valymo akcijoj šiuo metu, bet visvien iki paskutinųjų laikų dar žydų dominacija ten neginčijama. Padėties viešpatys dar yra žydas Mathias Rakosi su savo giminačiais. Jo brolis, vadinamas Biro, vadovauja sunkiajai pramonei. Pusbrolis Zol-

tan prižiūri kultūrinius reikalus. Miklos Csillag, vyras jo sesers, vadovauja maitinimo reikalams. Antroji iš eilės Vengrijos figūra laikomas ministras žydas Erno Gero, buvęs Bela Kun sekretorius. Švietimo ministru yra Joseph Rovai, buržuazinės Budapesto žydų kilmės. Jo brolis Beszo prižiūri kino pramonę. Išlita eilė žydų valdo spaudą ir yra diplomatijoje: žyd. Klekn Belgar — ministras Londone, žyd. Geza Revesz — ambasadorius Varšuvoje, žyd. Dr. Angyal — ambasadorius Washington. Kiti žymūs postai ir asmens jau paminėti augščiau, kur kalbama apie pastebėtus likvidacijos reiškinis žydiškose valdžios viršūnėse.

Kituose satelituose vaidas irgi panašus, gal tik šiek tiek ne taip ryškus.

Tokia padėtis sunkiai įtikina ir apie tariamą generalinį antisemitizmą už geležinės uždangos! Greičiau tai panašu į žutbūtinę kovą pačių žydų su žydais dėl pirmenybių prie valdžios lovio!

V.

Negalima čia nepaminti faktų ir įspūdžių iš 1940 m., kai Maskvos parėdymu sovietų armija užplūdo Lietuvą (kartu ir kitas dvi Pabaltijo valstybes — Latviją ir Estiją). Maskoliškas batas sutremė mūsų tautos laisvę, nežiūrint visų draugiškumo sutarčių, nepuolimo paktų ir iškilmingų Kremliaus pasižadėjimų respektuoti šalies laisvę ir Nepriklausomybę. Dviejų pasaulio pavergėjų — rudojo Hitlerio ir raudonojo Stalino — konspiracija prieš tautų laisvę buvo sucentuota jų pasirašyta sutartimi. Lietuva buvo tada viena iš pirmųjų tos konspiracijos aukų!

Tačiau viena Lietuvos gyventojų neškaitlinga dalis ir tada nenusiminė. Tai buvo žydai! Jie sutiko tą istorinę Lietuvos tragediją su entuziazmu. Atrodė, kad bolševikinė šalies okupacija atitiko jų paslėptus norus. Žydiška jaunomėnė atvirai demonstravo savo jausmus, apmėtydama gelėmis ru-

sų tankus Kauno gatvėse.

Pirmieji susirinkimai ir mitingai buvo pilni netik žydų publikos, bet ir žydų kalbėtojų. Įdomu ir tas faktas, kad tautos išdavikas Liūdas Gira, rado reikalą tada, pirmame mitinge, prabilti žydiškai — žydų žargonu. Tai buvo horas netik prisigerinti laikiniams padėties viešpatiams, bet tai aiškiai parodė ir kas tie viešpatiai buvo!

Stebėtina, kad ir buržuazinis žydų elementas buvo patenkintas ir nerodė nei mažiausio susirūpinimo rytojumi. Administracijos viršūnėse atsirado tuoj daug žydų. Iš ekonominio gyvenimo lietuvių buvo veik visai išstumti. Direktoriams fabrikų, bankų, kombinatų, vedėjais kooperatyvų, bazių, artelių buvo paskirti žydai. Jei žydiška krautuvė buvo suvalstybinta, tai jos savininkas buvo paliktas vedėju. Taip pat ir su žydų fabrikais. Tuo tarpu lietuviai įmonių savininkai buvo visai pašalinami ir dažnai internuoti. Net "Maisto" fabriko direktoriais buvo paskirti žydai, nežiūrint, kad ten turima reikalo daugiausia su kiauienia!

Pirmieji masiniai lietuvių areštai vyko žydų nurodymais ir dažnai patiems dalyvaujant. Skaudu darėsi kiekvienam lietuviui, matant, kai, sovietiško durtuvų globoje, tikrais šalies šeimininkais pasidarė mažu.

Autoriui, kartu su keliais draugais, ant rą okupacijos dieną teko keliauti per Suvalkiją, kur "maskoliai" dar nespėjo užieiti. Apie tris kilometrus prieš Vilkaviškį, iš Mariampolės pusės, radom pilną paplentę žydų su gėlių buketais, išėjusių toli iš miesto ir belaukiančių pirmųjų sovietų pasirodymo. Kai kurie pasiskubino apmėtyti mūsų masinę gėlėmis, matomai, palaikydami mus pirmomis bolševikų kregždėmis! Pastebėję savo klaidas, rodė labai neįaukų nusivylimą!

Nenoromis kyla klausimas, kuo nusi-kalto žydams lietuvių tauta, kad jie taip aktyviai prisidėjo prie jos budelių, pamynusių po kojomis šalies laisvę ir nepriklausomy-

bę? Kodėl jie taip noriai dalyvauja naikinti lietuvių kultūros ir civilizacijos, ilgo tautos darbo ir ištvermės vaisių. Naikina net pačią tautą! Ar žydams buvo blogai Nepriklausomaj Lietuvoje? Ar jie buvo persekiojami? Ar jie neturėjo lygių pilietinių ir politinių teisių? Stai visa eilė klausimų, vertų panagrinėti!

Kas gerai pažinojo Nepriklausomą Lietuvos vidaus gyvenimo sąlygas, ypač miestų (žydai Lietuvoje buvo beveik tik miestionys!), tai sakydavo, kad žydai ir Palestinoje negali turėti geriau! Iki paskutinių laikų beveik visa vidaus prekyba buvo žydų rankose. Aišku, ir kapitalas! Lietuviai prekybininkai ir pramonininkai augo tik palengva, sunkiai versdamiesi dėl to paties kapitalo stokos. Atveik visų iš užsienio įgabenamų prekių atstovybės buvo žydų rankose. Taigi ir pelnas!

Daugumas eksportininkų buvo irgi žydai, išskiriant tik tas sritis, kurios buvo tiesioginiai kontroliuojamos valstybės: kiaušiniai, sviestas, grūdai, bekonai. Žydai buvo daugumoje miestų namų, fabrikų ir kai kurių bankų savininkai. Jie naudojo visomis teisėmis ir privilegijomis, kaip ir kiekvienas pilietis. Jokio teisinio skirtumo nebuvo. Bendrais įstatymais buvo garantuota netik visiška tiktyhos laisvė, bet ir ritualiniai skerdimai. Viena iš garsiausių pasaulyje rabinų seminarija buvo Viliampolėje, Kauno priemiestyje.

Ir tarpusaviai privatiniai santykiai lietuvių su žydais buvo visuomet geri ir korektiški. Žydai, kurie dirbo laisvose profesijose, kaip advokatų, gydytojų, dantistų ir t.t., turėjo plačią lietuvišką klientūrą.

Visa tai atsimenant negalima suprasti kodėl žydai taip spontaniškai persimetė į bolševikišką okupantų stovyklą, prieš visus lietuvių tautos interesus!

(Bus daugiau)

VISAI SLAPTAI...

Kas yra patriotas

Šių dienų pasauly daug suvel-
tų supratimų. Kas viešai sako-
ma ar rašome — viskas muilo
burbulai.

Valys Pupėnas, štai, šaukia,
kad jis patriotas. O kokių pa-
grindų ir kokių reikalų? Be jo-
kio pagrindo ir be jokio reikalo.
Patriotų negimi, lyg ana kokių
žydų ar cigonų. Ir nepasidarysi,
lyg koks ponas Pažemeckas Vie-
nybės Sąjūdžio atstovu Vlike.
Patriotų, gerbiame, būdavo
paskirtas.

Kokie nors ir kaip nors atsi-
radusi valdžia pasakydavo Jo-
nui Antanaičiui: tamstą dabar
padarom ministerijos referentu,
tai nuo tos pat valandos jis įei-
davo į patriotų luomą, sakytum,
kaip ir Mr. Churchillis, rašyt mo-
teriškoms kojinių gavęs, į ba-
jorių luomą. Joną Antanaitį va-
dino patriotu jo pavaldiniai, or-
ganizacijos ir spauda. O apie
Valį Pupėną niekas taip nesakė
ir iš viso niekas apie jį nei kal-
bėjo, nei galvojo. Pagal kokį
įstatymo paragrafą kas kalba
ir galvoja apie ministerijos sar-
gą? Nebuvo tokio paragrafo. O
apie referentą buvo, ir ne vie-
nas, visa litanija. Apie referen-
tą jau reikėjo ne tik galvoti ir
kalbėti, bet ir tylėti, kai jis to
panorėdavo.

Jonas Antanaitis buvo kietas
ir pastovus savo rango ir kėdės
mylėtojas, taip geležiniam pa-
triotui ir priderėjo. Keitėsi par-
tijos ir ministeriai, o jis sėdėjo,
kaip sėdėjęs, jo tai nelietė. Pa-
klauso jį būdavo, Aleksandras
Stulginskis: ar patinka tamstai,
Jonai Antanaiti, krikščionių de-
mokratų valdžia? Patinka, kri-
ščionybės gelbėtoja, atsakyda-
vo patriotas.

— Ar patinka liaudininkų val-
džia?
— Klausdavo Kazys Grinius.
— Patinka, liaudies globėjai.
— Ar gerbi ir klausai mano
valdžios? — klausdavo Augus-
tinus Voldemaras.

— Gerbiu ir klausau, Excele-
ncija Vyriausybės Galva.
— Ar nesi priešingas tautinei
vyriausybei, — klausdavo An-
tanus Smetona.

— Nesu, tautos Vade.
Valdžių norai ir klausimai bū-
davo tiesūs ir aiškūs, nesunku
būdavo ir atsakyti ir referentui
pasilikt. Bet atėjo Justinas Pa-
leckis, tai nei paklausė, nei įsa-
kė, nei paprašė, o tik smarkiai
suriko:

— Dabar tai matysi, kas da-
rysis, drauge Antanaiti!

— Matysiu, excelencija ponas
drauge liaudies vade, — atsilie-
pė Jonas Antanaitis ir nepatai-
kė. Išmetė jį iš referentų, iš
tarnybos ir iš patriotų luomo.

Kai dabar kas Joną Antanai-
tį paklausia: ar tamsta patrio-
tas? Buves ir būsimas, jis at-
sako. O dabar? Dabar? Ar tu
durnas? O kas mane čionai pa-
triotu padarys? Betgi Valys Pu-
pėnas sakosi esąs patriotas ir
dabar. Nesąmonė, jis niekad juo
nebuvo. Patriotas! Bet ko kito
ir tikėtis iš ministerijos sargo?
Patriotų, gerbiame, švėti-
mam krašte negali būti, nes
nėra kam skirti.

Ar sakyti naujakuris?

Kad nesulauktume dienos, ka-
da vienas su kitu turėsime kal-
bėtis "Kalbos Vadovą" ir rankas
pasime, dabar jau pats laikas
krauti ir galvą ir kur tik telpa
visokius svarius ir teisingus žo-
džius, o nešvarius ir kreivus
mesti lauk. "Visai Slaptai" ben-
dradarbiai kalbininkai visom
keturiom skubės jums į pagalbą.
Šį kartą čiupkimą žodį "nau-
jakuris". Jį laikraščiuos randi
po šimta sykių. O negeras žo-
dis. Kvailas ir pasenęs. Atsira-
dęs bene nuo to, kad kai iš nau-

jai suręstos trobos kamino iš-
kildavo pirmieji dūmai, kaimy-
nai žinojo jau gavę naują kai-
myną, nes tas pakūrė krosnį,
taigi, naujakuris. O sakyti čia,
Amerikoje, ar kas šiandien
krosnį ar šiaip ką, išskiriant
pypkę, kuria? Aišku, kad ne.
Yra juk gasas, kuris automa-
tiškai užsidega ir dega be dū-
mų. Tai iš ko čia padaryti "nau-
jakuri"? Nėra iš ko. Ginkime tą
žodį lauk.

Jieškokime logiškesnio pava-
dinimo naujam amerikoniui, jei-
gu jau nenorime jo dypuku va-
dinti.

Naujas amerikonas turi daug
rūpesčių. Namus įsigyti, auto-
mobilį nusipirkti, Fordą į Ca-
dillacą pakeisti, televiziją, am-
žinus puodus įsitaisyti, ką čia
ir suskaičiuoti. Naujo žmogaus
galva nuo to visko ima braškė-
ti, žmogus ima blūdyti. Ar šitai
neteikia gero ir tiesaus naujo-
jo amerikono pavadinimo? Tei-
kia, kur neteikia. Tai — nauja-
blūdis. O jau priešingos padė-
ties — senam amerikoniui pava-
dinti turėsime Senablūdį. Tai
betgi neturės reikšti, kad jis se-
nas ir blūdią, bet, greičiau, kad
jis jau seniai viską turi ir se-
niai perblūdią.

Taigi, sakysime: jaunablūdis
Georg Krienas susituokė su se-
nablūde Helen Parshas.

MALONU

Maloniai philadelphiečius ir
placią apylinkę nuteikė "Olney
Distributors" firmos savini-
kai, patiekdami lietuvišką alų
Baltoji Meška... alus... maloni-
niai malšina troškulį, na... ir
atsiduoda taip mielomis apynė-
mis.

Malonu, kad "Olney Distribu-
tors" menadžeris Jonas Znotas
ir ateityje yra maloniai pasi-
renęs patarnauti kiekvienam.
P."

Vienybė, 1953, geg. 8.

Malonu pasigėrusiam būti
maloniam.

GERAI INFORMUOTI

Argentinos lietuvių spauda
rašo, kad Clevelando Tremtinių
Draugija susilikvidavo dėl vit-
ražo naujosios parapijos bažny-
čiai.

Taigi. O mes čia galvojame,
kad Bendruomenės apylinkė
tremtinių draugijai koją pakišo.
Galima tvirtinti, kad argenti-
niečių informatorius netrukus
paskelbs, kad jis atsiriboja nuo
Clevelando Neo-Lithuanų ir tau-
tininkų, dėl jų elgesio, nesude-
rinamo su ideologija ir tradici-
jomis.

NAUDOKITĖS

Bolševikinė "Laisvė" aima-
nuoja, kad nėra tinkamų scenos
veikalų Amerikos lietuviškų ko-
munistų parengimams.

Nesusipratimas! Argi jie nie-
ko negirdėjo apie dramos kon-
kursą. Patariam naudoti A.
Skėmos "Pabudimą" arba "Visi
ir vienas". Juose liečiami enka-
vedistų darbeliai ir trėmimai.
Temos kaip tik bolševikams.

DARBO SIŪLYMAS

George Jorgenson, pasivertęs
į merginą Christine Jorgensen,
dabar gaus \$12,500 už pasirody-
mą viename Los Angeles teatre.
Patyrė, kad yra panašių
galimybių ir mūsų vyrams, pa-
virtusiems į bėbas.

PADEKOS

Spauda pranešė, kad į Vliką
priimtas Mažosios Lietuvos at-
stovas ir grįžo Vienybės Sąjū-
dis.

Aciiu Lietuvių Frontui.

Praeitą kartą rašiau: ...mū-

Naujos viltys

Gegužės 15 d. senatorius Ar-
thur Watkins kartu su kitais 17
senatorių inėš į kongresą bilių
S 1917, vad. "Emergency Migra-
tion Act of 1953", pagal kurį
240,000 vizų dviejų metų laiko-
taryje būtų skirta daugiausia
tiems, kurie bėgdami nuo komu-
nistų teroro, atsidūrė Vakarų
Vokietijoje, Austrijoje ir kituo-
se Europos NATO kraštuose,
Turkijoje bei Trieste.

"Pabėgėlio" sąvoka taip for-
muluota, kad ji apima visus tuos
asmenis, kurie laike ar po An-
trojo Pasaulinio Karo pabėgo iš
Sovietų Sąjungos, ar kitų ko-
munistinių, ar komunistų val-
domų ar komunistų okupuotų
kraštų Europoje, įskaitant ir tas
Vokietijos sritis, kurios Sovietų
Sąjungos dabar okupuotos, kurie
atsisako grįžti dėl rasinių,
tikybinių ar politinių perseki-
jimų ar persekiojimo baimės ir
kurie dar nėra įkurdinti. Mums
lietuviams šis bilius labai palan-
kus, nes jis apima veik visus
dar nespėjusius emigruoti trem-
tinius, kurie šiaip pagal bendrą
imigracijos įstatymą tinka emi-
gruoti į JAV. Pereitais metais
kongresmano Cellerio biliuje rei-
kėjo esminių pakeitimų, kad likę
Vokietijoje ir Austrijoje lietu-
viai būtų galėję juo pasinaudo-
ti, nes tik pabėgę po 1945 m.
gegužės 8 dienos būtų galėję
juo pasinaudoti. Dėl tų pataisų
BALFo vadovybė asmeniškai ir
raštu buvo kontaktavusi veik
visus senatorius ir daug kon-
gresmanų ir savo parodymuose
laikė apklausinėjimų kongrese
smarkiai akcentavo pataisų rei-
kalingumą. Dabartinio biliaus
autorai atsižvelgė į lietuvių pa-
geidavimus ir jie visi įtraukti
į naują įstatymo projektą. Pa-
gal šį projektą taip pabėgėliai,
taip vadinami repatrijantai gau-
tų vėl naujų galimybių patekti
į JAV. Šios kategorijos asme-
nims numatyta 110,000 vizų.
Taip pat tie pabėgėliai, kurie
randasi Europos NATO kraš-
tuose, galės palengvinta tvarka
atvykti į Ameriką, nes jiems
numatyta 15,000 vizų.

Gegužės 19 d. New Yôrke,
Roosevelt viešbutyje, įvyko 32
organizacijų, kurios įeina į Na-
tional Catholic Resettlement
Council ir American Committee
on Special Migration, pasitari-
mas, kuriame smulkiai buvo iš-
nagrinėtas naujas bilius ir tar-
tasi kokių žygijų imtis, kad šis
bilius taptų įstatymu. BALFą
atstovavo e. p. BALF'o pirm.
Alena Devenienė, prelatas J.
Balkūnas ir reikalų vedėjas Pe-
tras Minkūnas. Lietuvių delega-
cija pasisakė už šį bilį ir pa-
dėjo vėl aktyviai dalyvauti šio
biliaus pravedimo akcijoje. Kon-
gresui priėmus šį bilį, atrodo,
kad dar bent 3,000 lietuvių ga-
lėtų atvykti į J.A. Valstybes.

Turime dėti visas pastangas,
kad Vokietijoje ir Austrijoje

A. LAPINSKAS IR J.
VALAITIS KALBĖS
ROCKFORDE

Rockford, Ill. — SĄSKRYDŽIO
Washingtono birželio 20 ir 21
dienų reikalais Lietuvių Klube,
1108 S. Main St., penktadienį,
gegužės 29 d. kalbės ALTS pir-
mininkas adv. Ant. L. Lapins-
kas ir SĄSKRYDŽIO reikalų vedė-
jas Jonas Valaitis. Prakalbos
prasidės 7:30 val. vakare. Kvie-
čiami visi atsilankyti. Platesnių
informacijų gaukite kreipdamie-
si į P. Deltuvą, 628 Island Ave.,
Rockford, Ill. Tel. ROckford
3-7227.

sų literatūros kelią, sluogiantį
pabalėm". Bet gerbiame šį
kimas mano nevaizdų nusakymą
pataisė į... "sluogiantį paka-
lėm". Aciiu jam.

Kritikanas

jai, iš kurių tikimasi pagyvinto
veikimo. O dirva veikimui yra
labai plati, nes iki šiol lietuviai
biznieri, profesionalai ir eko-
nomistai New Yôrko apylinkėje
tebėra silpni organizuoti, ko pa-
sėkoje lietuvių bizniuose yra
žymiai mažiau negu jų galėtų
būti ir turėtų būti. Iš susirin-
kusiųjų pasisakymų ir pageida-
vimų veiklos klausimais paaiš-
kėjo, kad pirmoje eilėje turėtų
būti skatinamas lietuvių domė-
jimasis bizniu ir verslais tiek
pavieniui, tiek organizuotai, nes,
kaip advokatas Brėdis išsireiškė,
tik būdami ekonomiškai pa-
jėgūs ir geriau organizuoti ga-
lėsime efektingiausiai prisidėti
prie savo tautos išlaisvinimo iš
bolševizmo okupacijos. Lietuvai
išsilaikavus neabejotinai pra-
sidės gyvas Lietuvos ir JAV-bių
ekonominis santykiavimas, ku-
riam jau dabar turime ruošti
ir planuoti.

NEW YORKE NAUJA
VAIZBOS BUTO
VALDYBA

Gegužės 21 d. J. Garšvos
įstaigoje, Brooklyne, įvykusiame
susirinkime ligšiolinis pirminin-
kas Ks. Strumskis padarė pra-
nešimą apie nuveiktus dar-
bus ir kartu su visa valdyba at-
sistatydino. Jam ir senajai val-
dybai susirinkusieji išreiškė pa-
dėką už įdėtą pastangą sir triū-
są atgaivinant New Yôrko Vaiz-
bos Buto veikimą. Tarp kitko
buvo atkreiptas dėmesys į ener-
gingą ilgametį veikėją Juozą
Ambraziejų, kuris, nors jau se-
nokai persirites per 75 metų
amžiaus slenkstį, neapleido nė
vieno valdybos posėdžio ar su-
sirinkimo. Tai gražus pavyzdys
jaunesniems veikėjams, tarp ku-
rių tokių pareigų labai pasi-
genda. Naujosios valdybos
pirmininku išrinktas Juozas Gin-
kus, vicepirmininku — Juozas
Garšva, sekretoriais — advoka-
tas St. Brėdis ir Stasys Gudas,
izdininku — Andrius Vaišvila,
izdo globėju — Ks. Strumskis
ir valdybos nariu visuomeni-
niams reikalams — A. Simutis.

Naująją valdybą sudaro žino-
mi ir prityrę visuomenės veikė-

Seniausias ir gražiausias ilius
truotas lietuviškos minties žur-
nalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

GERIAUSI LINKĖJIMAI

Visiems Mūsų Draugams ir Rėmėjams

Visi Moderniniai
Patogumai

AR JUMS VISADA prireikia šveisti savo toiletą kada
pėsitaiko atsilankyti svečių, prieš jų atvykimą?

Tam patogus pagelbininkas šiandien yra SANI-FLUSH,
geriausias disinfektantis toiletų įtalpos valytojas. Jis
toks moderninis kaip ši minuta.

SANI-FLUSH išvalys jusų toiletų įtalpą chemikališkai,
prašalins plėtmus ir nešvarias susidėjusias gliumes, už-
tikrins toiletų įtalpą visai švarią, taipgi prašalins viso-
kius kvapus, o tam nereikia pridėti jokio darbo.

Visiškai saugus visokioms toiletų sistemoms. Veikia
minkštame ar kietame vandenyje.

PARSIDUODA visur dviejuose patogiuose didumuose.
BANDYKIT mūsų išdirbamą MEL'O CLEANER ir van-
dams minkštytoją, tinka voniai, virtuvei ir skalbyklai.

The Hygienic Products Co.

Butas yra nepartinė organiza-
cija, kurioje sutelpa visų pa-
žiūrų lietuvių biznieri, profe-
sionalai, ekonomistai ir bendrai
ekonominiais klausimais besido-
mintys lietuvi. Sėkantis susi-
rinkimas įvyksta birželio 8 d. 7
val. vakare Garšvos įstaigoje,
231 Bedford Ave., Brooklyn, N.

Y. Dar neįstojusieji biznieri
ir kiti kviečiami atsilankyti.

Susirinkusieji vienbalsiai už-
gyrė Amerikos Lietuvių Tauti-
nės Sąjungos SĄSKRYDį Washing-
tone birželio 20 ir 21 dienomis
kaipo naudingą Lietuvos bylai
ir rekomenduoja savo nariams
jame dalyvauti. Rep.

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

A P
SUPER MARKETS

The Great Atlantic & Pacific Tea Co.

HOLIDAY GREETINGS

HILLCREST MEMORIAL
PARK CEMETERY ASSOCIATION

Aurora & Richmond Roads Phone BE 2-0035

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

ATGAL Į CLEVELANDĄ

Butų Kuboje, atlikę visas iškilas, kokias rengė Miami lietuvių kolonija mūsų buvimo metu, rengėms grįžti atgal į Clevelandą, bet dar reikėjo padaryti du sustojimus pas savuosius.

Išvažiavom Orlando linkui, į tą sritį, kuri yra kalnuotesnė, turi daug ežerų, ir kur yra didžiausi apelsinų ir kitų citrininių vaisių sodai. Kelionės buvo virš 300 mylių viduriu tuščios, pelkėtos Floridos, toliau į vakarus nuo Atlanto pakraščio, į Eustis miestelį, kur gyvena mūsų buvę clevelandiečiai. Šiuo keliu važiuodami pamatė, kad Florida ir toliau nuo jūrų, taip pat pasinėrus vandenį. Tik Orlando ir Eustis sritys yra augštesnės, ten jau pasibaigia pelkynės ir žemė naudojama ūkininkavimui ir citrininių vaisių auginimui. Bet ta sritis šiaip labai ežeringa.

Vasario mėnesį baigę sunokti apelsinai buvo skunami ir kraunami išvežti į visą kraštą. Buvo numatyta surinkti 34,180,000 dežių apelsinų, bet tai 9 milijonais dežių mažiau, negu pernai buvo. Dėl to ir kainos geresnės, augintojams apsimoka. Kai prieš keturius metus lankėmės Orlande pas Lietuvninką, kuris čia buvo nusipirkęs didelį apelsinų auginimo ūkį, jis skundėsi, apelsinai esą pigūs, kad neapsimoka jų rinkti-skinti. Jis mieste turi alinę ir iš jos gyvena. Šimet apelsinų dėžei moka \$3.10, tai yra 80 centų daugiau, negu pernai mokėjo.

Porą valandų praleidę pas tuos amerikiečius Eustis miestelyje, tą pat dieną pasirūžom nuvažiuoti į Daytoną Beach, Atlanto pakraščio, dar apie 60 mylių kelio. Ir nuvažiuavom temstant, pas žmonos pusseserę, kur apsiostojom porai dienų. Dayton Beach yra tas garsusis pliažas, lėkštus, bet apie 25 mylių ilgio, ir toks kietas, lyg cementinis; jame daroma metinės automobilų lenktynės, kurios suaukštinėja daugybę svečių.

Daytona Beach, ir visa ta sritis, garsi tuo, kad ten pradėjo įsikurti ankstyvieji Amerikos milijonieriai, tarp jų ir clevelandietis Rockefeller, kurie dar per eito šimtmečio pabaigoje pirkė didelius plotus patogiosiose vietose, statėsi sau vilas ir važiavo praleisti žiemos sezoną. Daytona Beach, kaip ir Miami, yra dvilypis miestas. Vienas žemyn, kitas ant smėlio, prie pat Atlanto. Ten ir yra arba buvo tos milijonierių vilos. Paskirose dalyse ten vėliau pasistatė namus ir šiaip kas pajėgė. Ir ten išaugo miestelis, su viešbučiais ir bižniskomis vilomis, nuomojamomis suvažiuojantiems iš šiaurės pabūvoti šilto klimato. Čia turi savo didoką vilą ir Kubos prezidentas Batista, kur gyvena kai ne jo partija Kubą valdė.

Senasis, didelis Rockefellerių viešbutis padovanotas senelių prieglaudai. Jaunieji Rockefelleriai ainiai pasistatė modernius namus kiek toliau, dar atskiresnėje, puošnioje srityje, apie Ormond, šiaurėje nuo Daytona Beach.

Šis visas Atlanto pakraštis iki Miami taip ir numargintas miesteliais, kurortais ir viešbučiais, kuriuos pastatė ir tebestato biznį pasiryžę daryti iš šiaurės suvažiuojantieji žmonės.

Pastebėtina, kad visu Atlanto pakraščiu, nuo Miami iki St. Augustine, pirmutinio miesto Amerikos kontinente, kurį ispanai įkūrė, per apie 300 mylių eina kanalas, kurį sudaro Atlanto nudriksios kopos, ilgos, siaurės salos. Dalis to vandens yra tiesiog upės, kitos dalys val-

džios iškasto kanalo pavidale, kuriuo, karo atsitikime, laivai gali plaukioti ilgą kelią į pietus, apsaugoti nuo povandeninių laivų iš Atlanto. Nuo Miami tas vandens kelias eina iki Key West, dar apie 160 mylių, pietvakarius, apsaugotas iš Atlanto pusės kitu ilgu smėlio ruožu, salų ir salukų rėžiu, kurios jau nesijungia su Floridos žemynu.

Iš Daytona Beach į Clevelandą parvažiuoti truko tris dienas. Dvi naktis nakvojant pakeliui. Kadangi važiuavom didelę dalį kelio Atlanto pakraščiu, žemos pakraščio sritys dar per šimtus mylių šiaurės matėsi gulį užsemtos vandeniu, vandenyje mirko ir daugybė augstų medžių; keliai per tuos pelkynus nupilti, bet jų nedaug. Augštesnės vietos, ir pagaliau kalnai, prasideda kiek toliau į vakarus ir eina šiaurėn.

Reikėjo pervaziuoti per Georgiją, vieną iš pietinių valstybių, nuo kurios į šiaurę, visu Atlanto pakraščiu, anais laikais skaitėsi Anglijos kolonijos, ir kuri buvo viena iš 13 valstybių sudarantių U. S. valstybę. Į Georgiją ir prezidentas Eisenhower važiuoja golfo lošti, apie 700 mylių toluo nuo Washingtono, ir čia turėjo sau mažuosius "Baltuosius Namus" prezidentas Roosevelt, kur jis ir mirė atvažinėjęs atsišaukiant po varginančios kelionės į Jaltą. Prezidentas Truman važinėdavo atostogoms į Key West, į paskutinę salą, esančią apie 90 mylių nuo Kubos.

Vykstant šiaurėn iš Floridos, pravažiuoti tenka Georgiją, pietų Caroliną, šiaurės Caroliną, Virginiją, ir vakarus nusikišusį Marylandą, atskiriantį Virginiją nuo Pensilvanijos. Pietinė Pensilvanija siena buvo Pilietinio Karo demarkacijos linija, Mason-Dixon linija. Pensilvanija, priklausiusi šiaurėn, buvo tik keli žingsniai nuo Virginijos, kur buvo visas centras pietiečių sukilėlių, su sostine Richmond ir prezidentu Davis, kur jie įsteigė savo atskirą valstybę, apimančią visas pietines valstybes.

Virginijoje buvo ir paskutinis pietiečių kariuomenės pasidavimo punktą, kai garsiausias pietų vadas, Generolas Lee, su savo armijomis apsuptas ir priverstas badauti, nenorėdamas daugiau savo vyrų žudyti beviličiame kare, pasidavė Appomatox teismo salėje. Čia išsauta paskutinis karo šūvis, ir karas baigtas bal. 9, 1865 m. Pergalę laimėjo Generolas Grant, vėliau išrinktas prezidentu naujai suvienytos valstybės.

Georgia yra didžiausia valstybė rytuose nuo Missisipi upės, 59,265 ketvirtainių mylių, 3,450,000 gyventojų, pilna negrų, kaip ir abi Carolinos ir Virginija. Pirmutiniai baltieji žmonės Georgia ribose apsigyveno 1733 m., iš Anglijos, kurie išsėdo iš laivo dabartinio uosto Savannah srityje.

Georgia ir Savannah taip pat vaidino svarbų vaidmenį pilietiniame kare. Šiauriečių generolas Sherman savo garsiu žygiu į jūras, į Savannah, per Georgia perkirtą pietų armijas pusiau 1864 m. gale, kas privertė netrukus gen. Lee pasiduoti.

Pietinė Carolina, taip pat prieinanti prie Atlanto, kaip ir visos šiuo atveju aprašomos valstybės. Ji yra 30,989 ketv. mylių plotu, 2,117,000 gyventojų, siekianti kalnynus vakaruose. Anglai kolonistai pietinės Carolina srityje pradėjo gyventi 1670 metais. Toliau nuo Atlanto, plotas miškingas, žemės ūkio kraštas, augina daug tabako ir įvairių riešutų. Ankstyvos tas.

Skautai į stovyklą

L.S.S. Brolijos Vadijos ruošiamoji 35 metų Lietuvos Skautų tariai paminėti jubiliejinė stovykla jau netoli.

Norint, kad stovyklavimas būtų darnus ir suteiktų mums daugiau melonumo, privalome bent kiek iš anksto pasiruošti, o svarbiausia dėti pastangas, kad kuo didesnis būtų stovyklautojų skaičius.

Tatai, priklauso tik nuo jūsų! Kiekvienam stovyklautojui žinotina:

1. Jubiliejinė stovykla prasideda birželio mėn. 30 d. ir baigiasi liepos mėn. 5 d.

Stovyklos atidarymas liepos mėn. 1 d.: a) iškilmingos pamaldos ir vėliavos pakėlimas. (Greičiausia tai bus atliekama bendrai su Seserijos stovyklautojais).

Norintieji ir galintieji ilgiau pastovyklauti, gali atvykti birželio mėn. 28 d.; stovyklos va-

pavasario bulvės mums ateina iš čia.

Šiaurinė Carolina, 52,426 ketv. mylių plotu, turi 4,060,000 gyventojų. Šią sritį anglai applanke 1584 vasara, vadovaujant garsiam jūrų kariuomenės Sir Walter Raleigh. Tik 1587 metais jo atsiųsti anglai įkūrė koloniją. Čia gimė mergaitė, Virginia Dare vardu, kuri istorijoje įrašyta, kaip pirmutinis kūdikis, gimęs iš anglų tėvų Amerikoje. Tos kolonijos valdytojas, sugrįžęs į Angliją atsišaukiant daugiau reikmenų, atplaukęs atgal kitą metų nerado savo paliktų žmonių jokių žymių. Indėnai, kurie pradžioje pasirodė baltiesiems draugingi, visus naujus atėjūnus išžudė.

Rytinė šiaurinė Carolina dalis užlieta Atlanto vandenimis. Vakarinis valstybės galas atsišaukia į Appalachian kalnynus ir rubežiuojasi su Tennessee.

Šiaurinė Carolina vadino svarų vaidmenį pilietiniame kare, davus 120,000 kareivių kovai prieš šiauriečius, bet šiauriečiams laimint, ir ši valstybė pasidavė 1865 metų pradžioje. Valstybės plačiai išvystytas tabako ūkis, augantį 70 nuoš. visos šalies cigarečių gaminti tabako ir gamina pusę viso šalies surūkomų cigarečių ir pypkių tabako; gausiai miškinga, smėleta žemė, kur auga ilgais spygliuotais pušys, ir miškai užima 18 milijonų akrų plotu. Pramonė šioj valstybėj taip pat prasimūšus pirmyn. Plačiai išsivysčiusi žuvininkystės pramonė. Kalnuose čia buvo rasta ir aukso.

Atvykę į Virginiją, kur kelias veda į Pensilvaniją didįjį vieškelį, Turnpike, patekom į kalnuotą sritį. Šiuo keliu važiuojant, dešinėje, tik už 60 mylių jau valstybės sostinė Washington, o kairėje, vakarų Virginija, kuri visa guli Appalachian kalnynų srityje. Tai angliakasyklų kraštas. Tikrasis kelias iš Floridos į Clevelandą eina per vakarų Virginiją, tačiau, pradžioje mūsų kelionės aprašymo minėjau, tuo keliu kartą važiuavęs niekas daugiau nenori važiuoti, stengiasi važiuoti aplinkiniu keliu, per Pensilvaniją Turnpike, aplenkiant kalnus, kurių rytinė pašonė vistik tenka gerokai pasibūti, kol pasieki Turnpike.

Antrą naktį nakvojė Culpeper miestelyje, Virginija, pasilikom vienos dienos kelio iki Clevelando. Ir kai pasiekėm Turnpike, tuo keliu apie 200 mylių greitai parvažiuavom iki Ohio sienos. Ir dar su šviesa pasiekėm namus.

Apie Virginiją valstybę plačiai pakalbėsim ryšy su ALTS rengiamu Lietuvių SASKRYDŽIU Washington, nes jos istorija artimai susijusi su U. S. nepriklausomybės kūriniu. Ir Virginijos pilietis, Jurgis Washington, buvo pirmutinis prezidentas.

dovybė bus vietoje jau VI. 27 d. Vėliau liepos 5 d. nebus galima stovyklauti, nes stovyklavietė gauta tik iki tos dienos.

2. Stovyklos vieta — 8 mylių nuo Niagaros krioklio, ant Niagaros upės kranto.

Aprašymas kaip pasiekti stovyklavietę iš Niagara Falls (miesto) ir kelio planas bus pavieniai platintojai.

3. Stovyklos apranga ir reikmenys: a) kiekvienas stovyklos dalyvis turi turėti pilną stovyklinę uniformą (nepamirškime trumpų kelnų); b) būtina turėti: tualetinius reikmenis, valgiui dubenėlį ar lėkštę, puodelį, šakutę, peilį, įpilus čižnuiui ir pagaluiui, antklodę ar miegamąjį maišą, maldymosi kelnaites. (Pageidautina: elektrinę kišeninę lemputę, kompasą ir pan.).

4. Palapinės. Kadangi Brolijos Vadija palapinių neturi, o gauti šiais metais iš kariuomenės negalima, tai vykstantieji į stovyklą atsigaubena savas. Neturintiems palapinių, stovyklos štabas jas išnuomos stovyklautojų sąskaiton. Nuomos kaina \$1.25 asmeniui (nežiūrint ar bus stovyklaujama visą laiką ar trumpiau).

5. Pageidautina, kad kiekvienas vienetas (skiltis) atsiųstų bent vieną kirkuvą, vieną kastuvą, foto aparatą.

6. Stovyklautojams maistas bus gaminamas bendroje virtuvėje.

Stovyklos štabas, norėdamas iš anksto sutvarkyti maisto tiekimą ir išnuomoti palapines, privalo iš anksto žinoti kiek bus stovyklautojų. Todėl visų vadovų prašoma:

i) birželio mėn. 10 d. pranešti kokiame skaičiu dalyvių reikalinga išnuomoti palapines; ii) birželio mėn. 20 d. pranešti stovyklautojų skaičių ir kurią dieną jie atvyks (pav.: birželio mėn. 28 d. x skaičius, birželio 29 d. y skaičius ir t.t.). Tuo pačiu prašoma pranešti kiek iš bendro skaičiaus atvyksta skautininkų, dvasios vadovų, akademikų, skautų vyčių, jūros skautų, oro skautų, skautų vyresnių kaip 16 metų amžiaus.

Visi stovyklautojai bus suskirstomi šakomis ir iš jų sudaromi atskiri vienetai (skiltys ir draugovės). Organizuoti atvykstantieji vienetai nebus išskaidomi. Stovyklos užsiėmimų tvarką nustato Skautų Brolijos vadai.

BOSTONO LAPINAI LAIMEJO!

1952 m. spalio 15 — 1953 m. balandžio 23 d. laikotarpyje buvę pravestos liet. skautiškų jaunimo tarpe "Skautų Aido" platinimo varžybos. Skautės ir skautai aktyviai pasireiškė šiose varžybose, nes jų "pamėgtojo žurnalo" prenumeratorių skaičius beveik tris kartus paugo, palyginant su 1952 m. Varžėsi skiltys-būreliai, draugovės ir pavieniai platintojai.

Iš Toronto gautomis žiniomis stipriausiai šiose varžybose pasireiškė Bostono Skautų Vietininkijos LAPINŲ Būrelis, kuriam vadovauja vyresn. skiltin. Algis Banevičius. Pirmumo rodiklis šiose varžybose buvo išvedamas dalyvaujant surinktą prenumeratorių skaičių iš besivaržančio vieneto narių skaičiaus. Lapiniai surinko 72 prenumeratorius, o jų rodiklis — 7.2. Jiems teko pirmoji dovana — SKILTIES PALAPINĖ.

II-ją vietą laimėjo Šatrijos Raganos skiltis, Los Angeles, Calif. — 38 prenum., rodiklis — 5.43. Jai teko indai stovykloje pietus virti.

III-ją vietą laimėjo skautų vyčių Dariaus ir Girėno būrelis Toronto, Ont. — 21 prenum., rodiklis — 4.2. Šis būrelis nuo dovanos atsisakė ir varžybų komisiją trečiosios vietos laimėtojai numatytą dovaną — žaidimo kamuolį — nutarė paskirti Chicagojaus jaunesn. skautų Dulybos draugovei, kaip vieninteliui jaunesn. skautų vienetai, dalyvavusiam šiose varžybose.

Tolimesni laimėtojai yra: IV v. — Kregždžių skiltis Rochester, N. Y. — 12 prenum., rodiklis — 1.7; V v. — Našlaičių skiltis Hamilton, Ont. — 10 prenum., rod. 1.2; VI v. — Ramunių skiltis Hamilton, Ont. — 9 prenum., rod. 1.0 ir VII v. — Perkūno sk. vyčių būrelis Toronto, Ont. — 9 prenum., rod. 1.0.

Tarpdraugovinėse varžybose buvo atskirai išvesti laimėtojai Skautų Brolijos ir Skautų Seserijoje. Brolijoje I-ją vietą laimėjo DLK Gedimino skautų draugovė Chicagoje, II. — 55 prenum., rodiklis 2.75. Seserijoje — živilės skautų draugovė Omahoje, Nebr. — 52 prenum., rod. 2.6. Šiom dviem draugovėms paskirtos garbės dovanos — skydai su atitinkamais įrašais. Tolimesnės vietos atiteko: I-jai Skautų Vyčių Draugovei Toronto, Ont. — 34 prenum., rod. 2.1; ir K. K. Vaidoto jūrų skautų laivui Toronto, Ont. — 28

prenum., rodiklis 1.5. Kitos draugovės surinko po mažiau prenumeratorių.

Tačiau ypatingai stipriai pasireiškė pavieniai platintojai. Jiems buvo numatytos individualios dovanos. Pirmąją vietą individualiose varžybose ir puošniais odos viršeliais albumą laimėjo vyresn. skiltin. A. BANIONIS Detroit, Mich., surinkęs 72 "Skautų Aido" prenumeratorius. Antroji vieta ir tautiškai motyvais papuošta piniginė atiteko — sktn. K. Kodaitienei Detroit, Mich., surinkusiai 57 prenumeratorius. Trečioji vieta ir R. Spalio knyga "Gatvės Berniuko Nuotykių" teko — sktn. Z. Dučmanui Clevelande, Ohio, surinkusiam 32 prenumeratorius. Tolimesnės vietos užėmė ir gauna dovanas knygomis šie platintojai: 4) paskiltin. A. Kličius Montrealyje, Que., — 25 prenum., 5) vyresn. sktn. A. Krausas Maribyrnong, Vic. (Australija) — 14 pr., 6) pasktn. V. Morkūnas Toronto, Ont. — 13 prenum., 7) pasktn. Z. Laugalis Hamilton, Ont. — 12 pr., 8) pasktn. L. Šileikytė Toronto, Ont. — 11 pr., 9) pasktn. V. Nenortas Hartford, Conn. — 10 pr. ir 10) pasktn. D. Zubrickaitė Toronto, Ont. — 9 prenum.

Dėka skautiškųjų entuziastų "Skautų Aidas" šiemet atsiųso ant tvirtų kojų. Tačiau tolimesniam jo tobulėjimui ir didėjimui reikia dar daugiau skaitytojų. Jo skaitytoju tapti niekuomet nevelu. Tad kviečiami dar kiek sudėję prisidėti prie šios talkos. "Skautų Aidas" metams kaštuoja \$3.00. Administracijos adresas: J. Pažėra, Box 1003, Station C, Toronto 3, Ont., Canada.

SKAUTŲ GEGUŽĖS MĖN. GERASIS DARBELIS

Gegužės mėn. pradžioje iš Toronto į visus skautų vienetus vėl iškliavo Vyriausiojo Skautininko KRIVULĖ. Joje Lietuvos Skautų Brolijos Vadija paskelbė visiems Brolijos nariams GEGUŽĖS MĖNESIO GERĄJį DARBELĮ. Visi nedirbantieji Brolijos nariai yra paraginti au-

koti Vokietijos rajono liet. skautų ir skaučių stovykloms paremti bent po 10 centų, o uždirbantieji nemažiau 25 centų. Vienetų vadovai perduoda surinktas lėšas turtininkams bei vietininkams, kurie jas išsiunčia taip, kad Vokietiją pasiektų pačioje birželio mėn. pradžioje adresu: Adolfas Venclauskas, Hannover, Hegelstr. 6, Germany, Brit. Zone. Vienas už visus — visi už vieną! Šis Brolijos Vadijos pradėtas gerasis darbelis turi didelės auklėjamosios reikšmės skautiškajam jaunimui. Kad ir plačiai išsisklaidę po pasaulį lietuviai skautai yra vienos didelės šeimos nariai, kurioje brolis remia kitą brolį ir sesę. Tenepamiršta šių gražių pastangų ir mielieji skautų būčiai, jų duosini parama šioje akcijoje padės mūsų skautams ir skautėms pabendrauti lietuviškoje dvasioje vasaros stovyklose.

PROTECT YOUR RIGHT TO DRIVE

UNDER NEW STATE LAW

Gaukit žemos kainos Farm Bureau automobilio apdraudą — sutaupykit iki 20%. Vienoda ir pastovi bendrovės politika... greitas, draugiškas patarnavimas. Tai antras didžiausias auto apdraudėjas.

Šaukite:
FARM BUREAU MUTUAL
AUTOMOBILE INSURANCE CO.
COLUMBUS, OHIO
PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Telephone: LO 1-7795.

ISIGYKITE NAUJAI ISLEISTĄ KNYGĄ RAUDONASIS SIAUBAS

Pabėgusio rusų karininko pergyvenimai ir pasakojimai apie baisų gyvenimą Rusijoje ir okupuotoje Vokietijoje.

Išleido leidykla Dobilas. Kaina \$ 1.25.

Užsakymus prašome siųsti: Edvardui Vilčiui, 3736 Pulaski St., E. Chicago, Indiana.

Opening June 11th SHORE ENOUGH!

Suntime is Funtime!

CEDAR POINT ON LAKE ERIE

Relaxation for the entire family... Moonlight cruises, fishing, boating, swimming, tennis, picnics

Plenty of entertainment... cocktails, dancing, free movies

New attractions on the Amusement Midway

Highest quality food at popular prices

HOTEL BREAKERS

Sunday Church Services for all faiths

Finest Bathing Beach in the World

Clevelande ir APYLINKĖSE

TAUTINIŲ RŪBŲ VAKARAS

Vakaras įvyksta gegužės mėn. 30 d. (šeštadienį) 7 val., Lietuvių salėje.

Vakaro programoj: a) meninė dalis, b) tautinių rūbų konkursas ir c) tautinių rūbų paradas. Programai pasibaigus — šokiai ir įvairios pramogos. Bus turtingas bufetas su gardžiais valgiais ir gėrimais.

Ponios ir panelės, turinčios stylingus ir gražius tautinius rūbus (visvien kada, kieno ir kaip pagamintus) kviečiamos kurse. Registruotis pas p. Moebutinai dalyvauti šių rūbų konkurse — 7207 Lakier Ave., tel.: HE 1-3608. Vakaro dalyvės kviečiamos atvykti pasipuošusios tautiniais rūbais.

TAUTINIŲ RŪBŲ VAKARAS — graži ir prasminga mūsų tautinės kultūros demonstracija. Jo tikslas — sukelti lėšas lietuvių skautams paremti. Visi dalyvaukime **TAUTINIŲ RŪBŲ VAKARE**.

Skautų Rėmėjų Valdyba

ANDRIAUS KUPREVICIAUS ATSIŠVEIKINIMO KONCERTAS

Pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertas įvyksta šį sekmadienį, gegužės 31 d. 7 v. 30 m. (Konservatorijos salėje, 1125 Magnolia Dr.).

Antrame koncerte Clevelande mūsų pianistas duos visai naują programą.

Kvietimai gaunami "Dirvoje" ir (sekmadienį nuo 10 v. 30 m. iki 12 v.) pas platintojus. Studijuojančiam ir besimokančiam jaunimui pusė kainos. Maloniai prašome kvietimus įsigyti iš anksto.

Koncertą ruošia Liet. Kultūros Fondas.

Rengėjai

LITUANISTINĖ MOKYKLA

mokslo metus užbaigia gegužės mėn. 30 d. Po dešimtos valandos pamaldų, lietuvių salėje bus išduodami pažymėjimai ir programa.

PARDUODAMI NAMAI

East 94 St., netoli Superior, 8 kambarių, vienos šeimos.

East 86 Et., netoli Superior, vienos šeimos, labai geram stovy. Gaso šildymas. Du garažai.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje
7106 Superior Ave.
Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums. Modernūs portretai, vestuvės, šeimynų, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų kvalifikuoti fotografai, dabar CLEVELANDE.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudros kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

TAUTINĖS SĄJUNGOS PIKNIKAS

Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas Jonų, Petry ir Povilų piknikas įvyks birželio mėn. 28 d. gražioje pikniko rengti vietoje — 25000 Euclid Ave. Geras privažiavimas, daug vietos. Esant ir blogesniai orui — gera salė.

Visi rezervuokitės laika tą dieną praleisti įdomiam piknikui.

B. PETRUSKEVICIOTĖS IR L. KAZĖNO VESTUVĖS

Bronė Petruškevičiūtė ir Leonas Kazėnas susituokia birželio mėn. 13 d. 9:30 val. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

PADEKA

BALFO 55 skyrius dėkoja Brazilijos siuvyklos savininkams už didelę, kelių šimtų dolerių vertės, naujų rūbų auką BALFui.

KAS ŽINOT — PRANEŠKIT

Kas žino apie Mėlinių šeimos likimą, maloniai prašomi pranešti šiuo adresu:

Mrs. Alb. Garjonaitė Melinienė,
1293 W. 104 St.,
Cleveland 2, Ohio

M. DROSUTIS PRANEŠA

Skaucų Tuntas "Neringa" Motinos dienos progą gavusios \$50.00 auką turi didelę klaidą. Ir nuosirdžiai prašau Red. tai atšaukti.

PARDUODAMAS SILDYTVAS, KROSNELE, ZAISLAI

Išvažiuojant į Californiją tuoj parduoda, pigia kaina, šaldytuvą, krosnelę, elektrinį vaikų traukinį ir kt.

Teirautis po 6 val.: EX 1-3016.

PARDUODAMI NAMAI

Dviejų šeimų, po 5 jaukus kambarius. Gaso šildymas. Du židiniai. 4 garažai. Namas Luther gatvėje. Kaina \$12.700. Įmokėti \$4.000. Likusius lengvomis sąlygomis iš 5%.

Vienos šeimos. 7 erdvių kambariai per 2-3 augštus. Gaso šildymas. Garažai. Namas East 81 St., netoli Superior. Didelis sklypas. Kaina \$12.000.

Dviejų šeimų, po 5 kambarius. Gaso šildymas. Namas Hecker gatvėje, netoli Superior. Kaina \$14.750. Greitai bus laisvas.

Puikus dviejų šeimų namas. 6 ir 5 kambariai. Gaso šildymas. Dvigubas balkonai. Du garažai, didelis kiemas. Namas Lawnview gatvėje. Kaina \$14.000. Įmokėti \$4.000. Lengvos sąlygos.

Kreiptis:
P. P. MULIOLIS,
6606 Superior Ave.

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus; tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

LIETUVIŲ SKAUTŲ RĖMĖJŲ VALDYBA RENGIA

Tautinių Rūbų Vakara

IVYKS SEŠTADIENĮ, GEGUŽES 30 D.,

LIETUVIŲ SALEJE.

PROGRAMOJE:

1) Meninė dalis, 2) Tautinių rūbų konkursas su premijomis, 3) Tautinių rūbų paradas.

Programai pasibaigus — šokiai ir kt. pramogos. Bus turtingas bufetas su gėralais ir gardžiais užkandžiais.

Stilingų tautinių rūbų savininkės kviečiamos dalyvauti konkurse. Vakaro dalyvės kviečiamos atvykti pasipuošusios tautiniais rūbais.

PRADŽIA — 7:00 VAL. ĮEJIMAS — \$1.00 ir \$1.50

REMKITE LIETUVIUS SKAUTUS!

PARDUODAMAS NAMAS

Dviejų šeimų, po 5 kambarius. Trečiam augšte vieta 2 kambariams. Vienas gaso, kitas anglių šildymo pečius. Du garažai, geras įvažiavimas.

Teirautis: CE 1-6658.

Namą apžiūrėti: 8820 Esterbrook Ave. Dėl sąlygų bus lengva susitarti.

SODA FOUNTAIN IR RESTORANAS

Lietuvių apylinkė. Svarbi kampinė krautuvė. Žema nuoma. Galima išnomuoti 10 metų. Kaina \$4.500. Išnomuoja savininkas. Kreiptis:

1398 E. 66 St.

Kampas prie Wade Park gatvės (24)

LIETUVIAI DAŽYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai.

Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujajam lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

JŪSŲ VAIKO PIRMA KOMUNIJA YRA VERTA GERIAUSIŲ FOTOGRAFIJŲ

East 79th Studio

1197 EAST 79th STREET
Cleveland 3, Ohio

Kiekvienas vaikas gauss puikų suvenyrą, o tėvai gauss 10% nuolaidą atnešdami šį skelbimą.

Atidara visą dieną. Sekmadienį nuo 9 ryto iki 4 vakaro.

ANNOUNCING THE OPENING OF ANOTHER

PEACOCK CLEANERS

TAILORS — FURRIERS

10603 UNION AVE.

WHERE YOU GET THE BEST IN CLEANING

PHONE VU 3-4606

MAIN STORE and PLANT

COR. FOREST & E. 130th ST.

8514 GARFIELD BLVD.

8135-39 EUCLID AVE.

SK 1-7232

VU 3-8153

RA 1-9182

L. MUCCI & SONS, Prop.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs renginiai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

PAVASARIS!

Pavasaris yra naujų sumanymų ir veikimo laikas. Pavasarį kyla noras pirkti, statyti, taisyti arba pagerinti namus.

Tiems visiems reikalingas Lietuvų Banke galima gauti paskolą lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Lietuvių Bankas per ilgą eilę metų turi didelį patyrimą ir Jums geriausiai gali padėti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNIŲ Namų Statytojai pasirenka MONCRIEF SILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudros-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė Aldona Wilkels - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas —HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6244. Redaktorius Belys GARDZIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Ruso nuomonė apie Pabaltijį

Elta, norėdama supažindinti skaitytojus su kitų tautų anti-komunistiniais sąjūdžiais, jų organizacija ir veikla, šį kartą duoda vieno iš rusų emigrantų vadų, G. Klimovo, pasisakymus apie Pabaltijį valstybes, jų ateitį, reikalingą visiems stiprinti antikomunistinę akciją ir kt. Savo nusistatymą, būdingą didžiajai rusų emigrantų daugumai, G. Klimovas yra pareiškęs tiek per pasikalbėjimą su estų laisvės kovotojų organo "Voitėja" spec. atstovu Muenchene, tiek per 5 Sovietų karininkų vokiečių spaudai duotą interviu Hamburge, tiek kitokiomis progomis. Prieš pasitraukdamas į Vakarų, inž. maj. G. Klimovas dirbo Sovietų karinės administracijos vadovybėje ir paskiau parašė visame pasaulyje didelį susidomėjimą sukėlusį veikalą "Berlyno Kremlius". Šiuo metu jis vadovauja pokario emigrantų kovos organizacijai ir yra rusų laikraščio "Svoboda" ("Laisvė") vyr. redaktorius. Būdinga, jog Klimovas, kaip visa eilė kitų rusų emigrantų vadų aiškiai ir nedviprasmiškai pasisako, kad Pabaltijio valstybės turi teisę į nepriklausomybę.

— Kaip jūs, Jūsų vadovaujama organizacija ir Jūsų turimais duomenimis rusų tauta žiūrės į Pabaltijio valstybes, kai bus komunizmas sugniuždytas?

— Aš norėčiau į šį klausimą, — pastebi G. Klimovas, — atsakyti priešinga eile. Aš pats jau esu sovietinės kartos žmogus ir beveik tokio pat amžiaus, kaip bolševikų režimas. Tai, kas yra buvę anksčiau, ir aš pats nepastebėjau ir girdėjau, rusai tautybių problemą daro skirtumą tarp savo tautų ir Pabaltijio, taip pat siekiančių vad. savarankiškumo ukrainų ir Kaukazo tautų. Sunku rusų įtikinti, kad Ukraina turėtų teisę visiškai atsiskirti nuo Rusijos; ta pat tenka pastebėti ir apie Kaukazo tautas. Tačiau Pabaltijio kraštai ir jų tautos rusams yra vienos buvęs "užsienis", ir aš manau, kad rusų tauta ir šiandien į šį dalyką taip žiūri. Šių

kraštų istorija, jų skirtinga kultūra, visiškai kitokios kalbos ir kt. neduoda rusams nė mažiausio pagrindo jų aneksijai. Petro Didžiojo mitas, kad tai esąs "Europos langas", kurio vardu jie buvo kadais užimti, turi būti išskaidytas ir priklausyti praečiai. Valstybės vyrai ir diplomatai turi tūkstautus galimų, kaip tektų ateityje išėjimo į jūrą ir uostų problemą išspręsti lygybės ir abipalio bendradarbiavimo pagrindu. Tai yra grynai tik transporto sutarties tarp valstybių klausimas, kur nėra vienai iš susitariančių šalių neturėtų būti padaryta skriauda. Mums, pokario Sovietų emigrantų kartai, Lietuva, Latvija ir Estija yra nepriklausomos valstybės, laikinai okupuotos svetimos kariuomenės, kur žvėriškai siautėja bolševizmas, mūsų bendras priešas.

— Ar yra ir daugiau rusų grupių ir organizacijų, kurios lygiai taip žiūri į Pabaltijio valstybių ateitį?

— Žinau, kad yra kelios rusų grupės ir atskirų asmenų, bet nedaug, kurie į Pabaltijio problemą žiūri su senaisiais resenimentais. Man taip pat žinoma, kad Pabaltijio diplomatai ir tremties politikai į rusus žiūri su tam tikru nepasitikėjimu. Dėl to mums nepavyko sudaryti nė bendro antibolševikinio fronto, nes baltai bijojo, kad taip bendradarbiaudami jie gali būti suvirškinti. Ir tai tenka tik apgailestauti. Aš iš savo pusės labai pageidaučiau, kad baltų antibolševikinės kovos organizacijos sudarytų bendrą frontą su tomis rusų kovos organizacijomis bent ten, kur pagrindai yra aiškūs ir kur niekas tokio bendradarbiavimo neturėtų kliudyti. Aš būčiau labai dėkingas, jei šie mano žodžiai būtų išgirsti visų baltų politikų.

— Ar Jūsų vadovaujama organizacija turi politinę programą, kaip turės būti tvarkoma ateities Rusija?

— Mūsų organizacija (ZOPE), kaip centrinė visų pokario rusų emigrantų sąjunga, yra pasiūstusi tikslą atstatyti parlamentinę demokratiją Rusijoje. Mes einame išvien su visomis rusų politinėmis partijomis ir

grupėmis, išskyrus reakcinius rusų monarchistus ir marksistus menševikus. Mes bendradarbiaujame su visais, kurie be jokio pasigailėjimo ir be jokių kompromisų kovoja su komunizmu ir kurie nestato kliūčių rusų tautai pareikšti savo valią demokratinio būdu pagal Vakarų pavyzdį. Mes nieko neturime prieš politines partijas būsimosios Rusijos, tačiau mūsų organizacija nėra jokia partija, bet tik kovos sąjūdis, siekiant atstatyti laisvę mylinčią Rusiją.

— Tai Jūsų organizacija yra grynai rusiškas tautinis sąjūdis?

— Ne. Pvy., mano artimiausi bendradarbiai yra įvairių tautybių: gudai, ukrainai, žydai, Rusijos vokiečiai, o aš pats esu Dono kazokas.

— Kaip vertinate Sov. Sąjungos vidaus padėtį mirtis Stalinui?

— Sov. Sąjungos vidaus padėtis po Stalino mirties žymiai susilpnėjo, o ypač viršūnėse: Vakarams dabar yra kaip tik pats patogiausias momentas psichologiskai Sovietams paspausti ir tą spaudimą sustiprinti. Turi būti veikama ryžtingai, nesvyruojant, tik nesiduoti užliūliuojamiems ir nelaukti, kad bolševizmas pats savaime sugrius arba pasidarys "žmoniškesnis".

— Kuo galima išaiškinti Kremliaus sutikimą eiti į kompromisus ir paskutinėmis savaitėmis dėl akių rodomą nuolaidumą?

— Tariamasis Kremliaus triumviratas šiuo metu yra reikalingas pertraukos, kad galėtų atsikvėpti ir sustiprinti savo vidaus frontą. Taip pat jokia paslaptis, kad šiai "troikai" reikia laiko taip pat savo tarpe išsikovoti. Ir to laiko Kremlius šiuo metu prašo iš Vakarų labai nuolankiai, nes, kaip paskutinių dešimtmečių patyrimas parodė, Vakarai visuomet sudarydavo progą Kremliui atsikvėpti, kai tik tas pakliūdavo į kokius nors sunkumus. Tačiau kai tik jie vidų susikonsoliduos ir vėl pasidarys kaip reikiant stiprūs, naujieji Kremliaus valdovai vėl tvirtai suims vadžias ir rankas, vėl griebis senosios taktikos ir pakeis savo kalbos toną.

LIETUVOS LITAS AMERIKOS IŽDO DEPARTAMENTE

Kadangi buvo pastebėta, kad Lietuvos metalinių pinigų kompleksas įstatytas Smithsonian Institution, nėra pilnas, tai Lietuvos Ministras P. Žadeikis nutarė įteikti J.A.V. Iždo Departamentui vieną pilną sidabrinių ir varinių Lietuvos monetų rinkinį, iš viso 12.

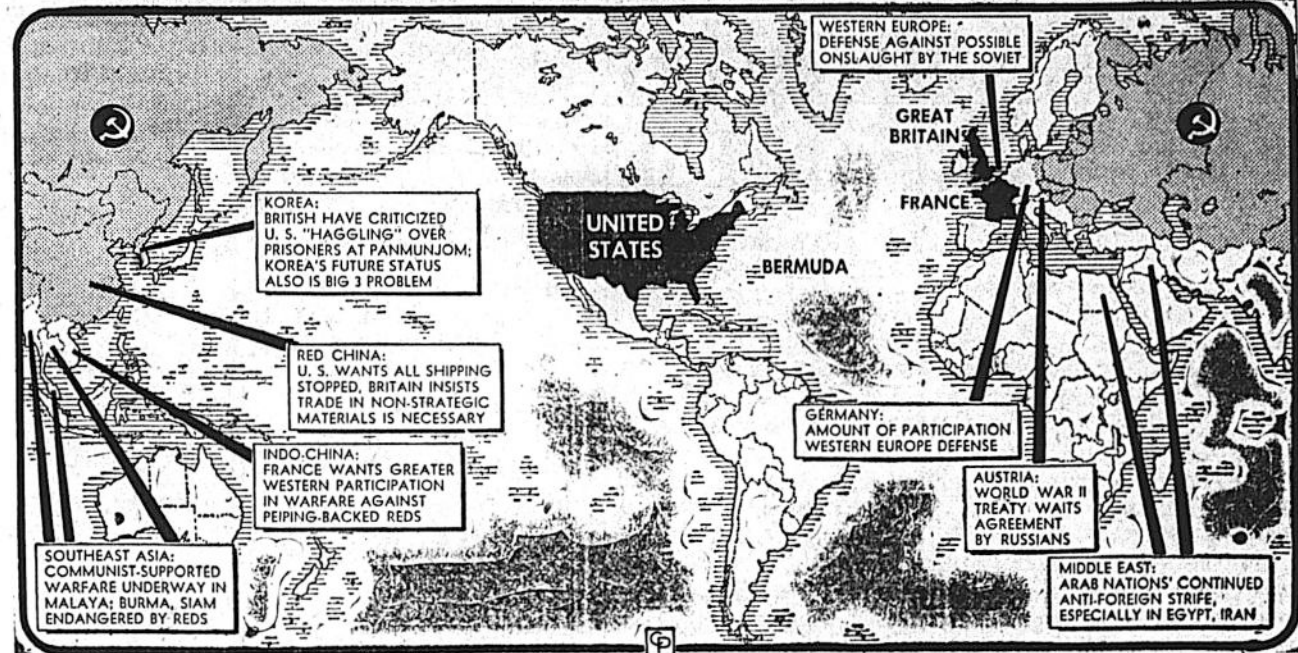
Įteikimas įvyko balandžio mėn. 7 d. Iždo Departamento patalpose. Lietuvos Ministras įteikdamas monetų kompleksą, buvusių apyvartoje iki bolševikų invazijos pastebėjo, kad šis monetų rinkinys nėra muzejinė mizmatikos medžiaga, bet yra tas momento, kuris turi tikslą kiekvienam žiūrovui priminti Lietuvos dabartinę tragediją. Šiuo atveju p. P. Žadeikis dar pažymėjo, kad šis aspektas padaro tą kulką rinkinį vertingą retybę.

Ponia Nellie Tayloe Ross, pinigų kalyklos direktorius, pasikvietusi penkis kalyklos valdininkus, priėmė tą lietuvišką dovaną, reikšdama pasitenkinimą ir linkėdama Lietuvai atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę. Be to, iš Ponia Ross, kalyklos direktoriaus, buvo gautas labai gražus laiškas.

KLAUSIMAS APIE KARO NUOSTOLIŲ ATLYGINIMĄ LIETUVIAMS

Dar 1952 m. Lietuvos Ministras Washingtono buvo gavęs pranešimą iš Department of State reikale pradėtinį veiksmų, kurie galėtų būti daromi Lietuvos piliečių pagal tą procedūrą, kuri buvo sutarta Londone tarp Vakarų Vokietijos Vyriausybės ir Alijantų dėl Vokietijos užsienio skolų, įskaitant ir karo nuostolius, einant Londono Konferencijos raportu iš pr. metų rugpjūčio mėn. 8 d., kaip nustatyta prieduose 3, 4 ir 6. Sulg čia suminėtos procedūros: "A Lithuanian National may take advantage of the terms of this agreement if the country in which he resides has acceded for accedes to it." Tokiu būdu šis paskutinis sakinyas duoda progą kiekvienam lietuviui pasiremti juo, įieškant atlyginimo iš Vokietijos už padarytus jam nuostolius laike antrojo pasaulinio karo. Bet, kadangi tie susitarimai, kurie apima ne vien pačius vokiečius, bet ir kaimyninių valstybių piliečius, kaip pav. Lietuvos piliečius, turi būti dar ratifikuoti, o ratifikavimas gali užsistoti net iki š. m. birželio mėnesio galo. Taigi, dabar jau yra atėjęs laikas palengva savo nuostolius dokumentuoti. Vėliau gi, po sutarčių ratifikacijos, gal jau net š. m. liepos mėnesio pradžioje, bus progos išsirūpinti atitinkamus blankus iš Vokietijos Konsulatų, ir kuriuos teks užpildyti. Lietuvos Konsulai New York'e ir Chicagoje yra pasirošę teikti informaciją tuo reikalu.

Šia proga Lietuvos Pasiuntinybė ragina karo nuostolių pretendentes susilaikyti nuo rašinėjimo tuo reikalu pasiteiravimų, nes jokio termino pretenzijoms pareikšti nėra nustatyta. Jei kas naujo įvyks mums čia rūpimu klausimu dėl karo nuostolių atlyginimo, tai tuojau bus pranešta spaudoje.

Zemėlapyje strėlėmis atžymėtos problemos, kurias reikės aptarti Bermudos salos konferencijoje Eisenhoweriui, Churchillui ir Prancūzijos ministeriui pirmininkui.

Derybos su Maskva gali įvykti

Taip mano Lietuvos Laisvės Komitetas

— Esamomis aplinkybėmis būtų politiškai neapdairu išskirti galimybę, kad Vakarai su Rytais gali susėsti prie bendro derybų stalo, — pareiškė LLK pirmininkas V. Sidzikauskas per eilą penktadienį įvykusiame pasikalbėjime su spaudos atstovais. — Todėl, — sako LLK-tas, — visų lietuviškųjų veiksmų pareiga yra nedelsiant suderinti savo pažiūras ir tarptautinę padėtį, sutarti konkrečią veiklos programą ir ją vykdyti. LLK yra priėjęs tam tikrų konkrečių išvadų ir jas pateikęs atitinkamoms mūsų institucijoms.

Toliau Lietuvos Laisvės Komiteto vardu spaudos atstovai buvo painformuoti, kad:

— Kongresmano Kersteno iniciatyva oficialiai surinkti duomenys apie bolševikų Pabaltiją vykdytą klastą laikoma svarbi Lietuvos reikalui ir visų lietuvių uoliai remtina.

Jau paruošta dokumentinė medžiaga visų trijų Baltijos Komitetų bendram leidiniui apie sovietinį genocidą tuose kraštuose.

Jau atiduota spaudai visų trijų Baltijos Komitetų leidiamo žurnalo "The Baltic Review" medžiaga.

— Rengiamo brošiūra apie Lietuvą ispanų kalba. Ji skirta Venecueloje numatomam Panamerikos kongresui. Tam kongresui rengiamas ir atitinkamas memorandumas.

— Dar neprastose viltys Laisvos Europos Radio sistemoje turėti programą ir Pabaltiją kraštų kalbomis.

— Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas kalbėjo į Amerikos visuomenę per WEVD radiją. Jis taip pat dalyvauja Amerikos Tarptautinės Teisės Draugijoje ir dalyvavo tos draugijos surengtoje konferencijoje.

— Pabaltijio kraštų atstovėbės veiklai dalyvauja Centro ir Rytų Europos Konferencijoje. (Taip vadinasi pastoviai veikianti 10 pavergtų kraštų egzilių organizacija). Lietuvių grupės pirmininkas V. Sidzikauskas šiuo metu yra tos organizacijos Konsulatų, ir kuriuos teks užpildyti. Lietuvos Konsulai New York'e ir Chicagoje yra pasirošę teikti informaciją tuo reikalu.

Šia proga Lietuvos Pasiuntinybė ragina karo nuostolių pretendentes susilaikyti nuo rašinėjimo tuo reikalu pasiteiravimų, nes jokio termino pretenzijoms pareikšti nėra nustatyta. Jei kas naujo įvyks mums čia rūpimu klausimu dėl karo nuostolių atlyginimo, tai tuojau bus pranešta spaudoje.

cijos vykdomojo komiteto pirmininkas ir turi vadovaujamą vaidmenį tos egzilių organizacijos santykiuose su Europos Laisvės Komitetu.

— Rengiamas bendras egzilių memorandumas JAV prezidentui. Čia didžiausį keblumą sudaro kaikiurių tautybių politinių grupių vidaus nesutarimai, kuriuos stengiamasi kaip nors sušvelninti, kad egzilių balsą būtų galima reikšti vieningai. (Turima galvoje lenkų, vengrų, rumunų politinių grupių nesutariamai. Red.).

— "Antradienių pokalbiuose" išnagrinėta iš eilės visų sovietų pavergtų kraštų dabartinė politinė, ūkinė bei kultūrinė padėtis ir apsvairstyta susidariusi padėtis po Stalino mirties.

— Plačiai svarstomi santykiai su tų tautų organizacijomis, kurios dėl politinių aplinkybių neįeina į minėtąją egzilių organizaciją (ukrainų, gudų ir kt.).

— Nevengiama lietuvių santykiavimo ir su lenkų organizacijomis. Įvyko lenkų Tautinio Demokratinio Komiteto iniciatyva surengtas bendras lenkų-lietuvių pobūvis. Numatoma tokių pobūvių su ukrainais, gudais bei kitais lenkų politiniais sambūriais. Jų tikslas — palengvinti kelių politinėms problemoms spręsti. Suprantama, tokiuose pobūviuose dar neprieinama prie konkrečių svarstymų ar kokių derybų.

— Pabaltijio kraštų Laisvės Komiteto prezidiumai sudaro jau kaip ir nuolatinį bendrą trijų kraštų komitetą, kuriame sprendžiami visi bendri aktualieji žygiai.

— Birželio 13 d. New York'e trijų Pabaltijio komitetų pastan-

gomis rengiamas birželio įvykių minėjimas. Jis įvyks New Yorko centre (prie Union Square) Irving High School salėje, 40 Irving Drive, 8 val. vak.

Ryšium su tuo pasikalbėjimas virto diskusijomis apie visuomenės pasyvumo priežastis tokių minėjimų ir apskritai viešų pasirodymų atžvilgiu. Spauda buvo kviečiama plačiau tą klausimą diskutuoti, o atitinkamos organizacijos skatinamos jau dabar pradėti ruošti ateinančių metų viešiesiems pasirodymams, tokiems, kaip lojalumo paradai ir kt.

IS KOLUMBIJOS

Korespondentas iš Medellino (Kolumbijos) "Draugas" Nr. 90 š. m. balandžio mėn. 17 d. savo skaitytojams duoda šitokią informaciją:

"Lietuvių susitarimo suvažiavimas Medelline. Gegužės mėn. 14, 15, 16 dienomis Medelline bus pirmasis lietuvių, gyvenančių Kolumbijoje, susitarimo suvažiavimas. Ta proga bus galima pamatyti dailininko Kulviečio parodą, kuri prasidėjo balandžio mėn. 14 d. Taip pat bus visa eilė koncertų, iškilmingų pamaldų, eisenų, iškilmingas vainiko uždėjimas ant Bolivaro paminklo. Taip pat bus suruošta spaudos paroda. Visos laikraščių redakcijos ir knygų leidyklos yra prašomos savo leidinius ir spausdinius nusiųsti šiuo adresu: Spaudos platinto biuras, Apartado Nac. 2336, Medellin Columbia, S. A. Spaudos paroda įvyks Medellino miesto Santander Bibliotekos patalpose".

Tai graži informacija, jei ji nebūtų tapusi tūsiu burbulu. Tiesa, dailininko Kulviečio paroda buvo surengta ir ją nemaža kas lankė, bet ten daugiau nieko kito ir nebuvo. Gal kada toks lietuvių susitarimo suvažiavimas Medelline bus, bet šį kartą jis neįvyko. Gi korespondentas tokiuose dalykuose turėtų būti apdairus, nes pirmieji žinių šaltiniai dažniausiai yra drumsti tik burbulams leisti. Juk ir pereitų metų ruošinį panašus burbulas "Kongresas", skelbtas taip pat spaudoje, neįvyko, o tik pajaukino žmones. Skaitytojas neturėtų tų žinių iniciatorių ar skleidėjų palaikyti juokdariais, nes jie turėtų būti rimti žmonės, bendruomenės vadai, o daugiau įsivaizdinti, kaip būdingus žmones.

Tušti indai ir varpai garsiai skamba — liaudies patarlė sako. Taip ir čia. O korespondentas neturėtų būti tuo Jurgeliu, pagal kepturę.

Medelliniensis

Prancūzų kariai žygiuoja į Laos sostinę Luang Prabang, Prancūzų Indokinijoje.